

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Toni Kulmala

Elina Rintamäki

VAASAN
AMMATTIKORKEAKOULUSTA
VALMISTUNEIDEN
TALOUSHALLINNON TRADENOMIEN
TYÖLLISTYMINEN

Liiketalous ja matkailu

2011

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tekijät	Toni Kulmala ja Elina Rintamäki
Opinnäytetyön nimi	Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien työllistyminen
Vuosi	2011
Kieli	suomi
Sivumäärä	77 (4 liitettä)
Ohjaaja	Mika Ylinen

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien sijoittumista työelämään. Tavoitteena oli myös selvittää, työllistääkö Vaasan seutu, antaako koulutus riittävät valmiudet työelämän tarpeisiin, tyytyväisyyttä koulutusohjelmaan sekä mahdollisia koulutusohjelman puutteita ja muutostarpeita. Lisäksi pyrittiin selvittämään vastaako vastaajien nykyinen työ koulutusta ja mihin he ovat maantieteellisesti sijoittuneet. Työn teoriaosa käsittelee myös ammattikorkeakouluopintoja Suomessa, etenkin Vaasan ammattikorkeakoulussa. Työn tarkoituksena on myös selvittää lukijalle taloushallinnon tehtäviä ja osaamisvaatimuksia, taloushallinnon nykytilaa ja siinä tapahtuneita muutoksia.

Opinnäytetyön tutkimus suoritettiin käyttäen sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimustapaa. Kyselylomake laadittiin Wordilla ja se sisälsi niin valmiiksi annettuja vaihtoehtoja kuin avoimia kysymyksiäkin. Kysely lähetettiin postitse kaikille Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneille taloushallinnon tradenomeille. Toteutimme myös pienemmän avoimia kysymyksiä sisältäneen kyselyn paikalliseen tilitoimistoon.

Työn tärkeimpänä tuloksena voidaan pitää sitä, että lähes kaikki vastaajat ovat työllistyneet ja suurin osa koulutusta vastaavalle alalle. Merkittävää on myös se, että yli puolet vastaajista työskentelee Vaasan alueella, eli Vaasan seutu työllistää. Vastaajat olivat tyytyväisiä saatuun tradenomikoulutukseen ja suuntautumisvaihtoehtoon sekä opetuksen tasoon. Työharjoittelua ja kieliopintoja toivottiin kuitenkin enemmän.

Työ on mielestämme käyttökelpoinen niin valmistuville taloushallinnon tradenomeille kuin oppilaitoksellekin. Tutkimustuloksia ei kuitenkaan pidä yleistää, koska kysely tehtiin pienelle joukolle tietystä koulusta valmistuneita tradenomeja.

Avainsanat	tradenomi, ammattikorkeakoulu, työllistyminen, työelämä
------------	---

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Liiketalouden koulutusohjelma

ABSTRACT

Authors	Toni Kulmala and Elina Rintamäki
Title	Employment of Accounting BBAs in Vaasa University of Applied Sciences
Year	2011
Language	Finnish
Pages	77 (4 Appendices)
Name of Supervisor	Mika Ylinen

The objective of this thesis was to find out how the Accounting Bachelors of Business Administration (BBAs) who have graduated from Vaasa University of Applied Sciences have been placed in working life. The aim was also to find out does the Vaasa area employ people, does the education give sufficient readiness to working life, complacency to the study program and possible changes that should be made in it. Furthermore, this thesis examined if the graduates' present work positions corresponded to their education and where their job was located geographically. The theoretical part of the work discusses studies in the Vaasa University of Applied Sciences and accounting positions, what accounting work is like and how it has changed.

Both quantitative and qualitative research methods were used to carry out the research study. The questionnaire included both given answer options and open questions. The questionnaire was sent by post to all graduated Accounting BBAs in Vaasa University of Applied Sciences. Also a smaller inquiry was carried out in a local accounting company.

The most important finding of the study was that almost everyone was employed. Many had a job in the field of accounting. Over 50 percent work in Vaasa area, so the study shows that Vaasa area employs Accounting BBAs. The respondents were satisfied with their training, especially with the accounting orientation and the level of teaching. They wished for more practical training and languages.

The study is useful for accounting students but also for the Vaasa University of Applied Sciences. The work gives perspectives and some examples of the accounting BBAs working tasks. The results should not be generalized because the study was carried out among only a small group of students who had graduated from one certain institution.

Keywords	Bachelor of Business Administration, University of Applied Sciences, Employment, Working Life
----------	---

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	9
1.1	Työn tausta ja tavoite	9
1.2	Aikaisempia tutkimuksia, artikkeleita ja opinnäytetöitä	9
1.3	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	11
1.4	Työn rajaus ja toteutus	11
1.5	Työn rakenne	12
2	AMMATTIKORKEAKOULUJÄRJESTELMÄ.....	14
2.1	Suomen koulutusjärjestelmä.....	14
2.2	Ammattikorkeakoulu	15
2.3	Vaasan ammattikorkeakoulu	19
2.4	Tradenomi, Liiketalouden koulutusohjelma ja sen tavoitteet.....	20
2.5	Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto	21
3	TRADENOMIEN TYÖMARKKINAT.....	22
3.1	Tradenomin profiili	22
3.2	Tradenomien sijoittuminen työelämässä	22
3.3	Tradenomien työllisyystilanne	24
4	TALOUSHALLINTO TOIMIALANA	25
4.1	Toimialaluokittelu	25
4.2	Toimialan jakautuminen.....	26
4.3	Toimialan suurimpia yrityksiä.....	27

	4
4.4 Toimialan haasteet ja kehittämistarpeet	29
4.5 Taloushallintoalan työllisyystilanne	29
5 TALOUSHALLINTO KÄYTÄNNÖSSÄ.....	32
5.1 Taloushallinnon prosessit	32
5.2 Sähköinen taloushallinto	33
5.3 Tilitoimistot	34
5.4 Tilitoimiston osaamisvaatimukset ja työelämätaidot	34
5.5 Kehitys ammattilaisten näkökulmasta.....	35
6 TUTKIMUSMENETELMÄ JA -AINEISTO.....	37
6.1 Kyselytutkimus.....	37
6.2 Kyselytutkimuksen tavoitteet	38
6.3 Kyselylomakkeen laadinta ja testaus.....	38
6.4 Kyselytutkimuksen toteutus	39
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	40
7.1 Tausta ja työhistoria	40
7.2 Nykyinen työtilanne	43
7.3 Tutkinnon vaikutus työelämään	51
8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	60
8.1 Tulosten analysointi	60
8.2 Yhteenveto.....	62
LÄHDELUETTELO.....	63

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1.	Suomen koulutusjärjestelmä	s. 14
Kuvio 2.	Kirjanpito- ja palvelujen jakautuminen (%) henkilöstömäärän mukaan TE-keskuksittain vuonna 2007	s. 27
Kuvio 3.	Taloushallintoalan työvoiman kysyntä ja tarjonta	s. 31
Kuvio 4.	Taloushallinto koostuu pääkirjanpidosta, sen esiprosesseista, raportoinnista ja arkistoinnista	s. 33
Kuvio 5.	Vastaajien sukupuolijakauma	s. 40
Kuvio 6.	Pohjakoulutus ennen tradenomitutkintoa	s. 41
Kuvio 7.	Vastaajien työtilanne valmistumisen jälkeen	s. 42
Kuvio 8.	Vastaajien työtilanne joulukuussa 2010	s. 43
Kuvio 9.	Vastaajien työtehtävät	s. 44
Kuvio 10.	Työpaikka valmistumisen jälkeen	s. 46
Kuvio 11.	Vastaajien työpaikan sijainti	s. 46
Kuvio 12.	Vastaajien palkka tällä hetkellä	s. 47
Kuvio 13.	Vastaajien toimiminen koulutusta vastaavalla alalla	s. 48
Kuvio 14.	Tradenomikoulutuksen arvostus	s. 49
Kuvio 15.	Tekijöiden vaikutus työllistymiseen	s. 50
Kuvio 16.	Opintojen valmentaminen työelämän haasteisiin	s. 51
Kuvio 17.	Vastaajien tyytyväisyys tutkintoon ja suuntautumisvaihtoehtoon	s. 52

Kuvio 18.	Koulutettavien tradenomien määrä	s. 53
Kuvio 19.	Opetuksen taso ja ajantasaisuus	s. 54
Kuvio 20.	Opintojen työelämäkytkökset ja työharjoittelun pituus	s. 55
Kuvio 21.	Vastaajien halukkuus työskennellä nykyisellä alalla tai kansainvälisissä tehtävissä	s. 57
Kuvio 22.	Vastaajien yrittäjäyshalukkuus	s. 57
Kuvio 23.	Vastaajien arvio työsuhteen laadusta	s. 58
Kuvio 24.	Vastaajien mielipide työuran ja muun elämän yhteensovittamisesta	s. 59

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. Suomen ammattikorkeakoulut	s. 15
Taulukko 2. Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot koulutusmaakunnittain 2010	s. 16
Taulukko 3. Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto	s. 21
Taulukko 4. Tradenomien työtehtävät	s. 23
Taulukko 5. Tradenomien sijoittuminen eri toimialoille	s. 23
Taulukko 6. Taloushallinnon toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto alatoimialoittain vuonna 2007	s. 26
Taulukko 7. Suurimmat kirjanpito toimistot henkilöstömäärän mukaan vuonna 2009	s. 28
Taulukko 8. Suurimmat tilintarkastusalan yritykset vuonna 2009	s. 28
Taulukko 9. Vastaajien valmistumisvuosijakauma	s. 41
Taulukko 10. Vastaajien nykyiset ammattinimikkeet ja työnantajat	s. 44
Taulukko 11. Työelämän tieto- ja taitoalueet	s. 56

LIITELUETTELO

- LIITE 1 Saatekirje
- LIITE 2 Kyselylomake
- LIITE 3 Avoimen kysymyksen 22 vastaukset
- LIITE 4 Tilitoimistokyselyn kysymykset ja vastaukset

1 JOHDANTO

Tradenomien työllistymisestä on julkaistu useita artikkeleita ja tutkimuksia. Artikkeleissa esiintyy väitteitä, että tradenomeja koulutetaan yli tarpeen ja etteivät työnantajien ja työntekijöiden odotukset ja vaatimukset kohtaa. Väitetään myös, että tradenomit työllistyvät lyhyttä koulutusta vaativiin ammatteihin. Näiden väitämien pohjalta tuntuu tarpeelliselta selvittää tilannetta oman alan eli taloushallinnon tradenomien osalta Vaasan seudulla.

1.1 Työn tausta ja tavoite

Kiinnostuimme aiheesta luettuamme työ- ja elinkeinotoimiston Internet-sivuilla julkaistun artikkelin tradenomien ja työnantajien odotusten kohtaamattomuudesta. Myös Vaasan ammattikorkeakoulu kiinnostui aiheesta esiteltyämme sen ohjaajallemme.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien sijoittumista työelämään. Selvitetään myös työllistääkö Vaasan seutu, antaako koulutus riittävät valmiudet työelämän tarpeisiin. Lisäksi selvitetään tyytyväisyyttä koulutusohjelmaan sekä mahdollisia koulutusohjelman puutteita ja muutostarpeita.

Työn tarkoituksena on myös selventää lukijalle taloushallinnon tehtäviä ja osaamisvaatimuksia, taloushallinnon nykytilaa ja siinä tapahtuneita muutoksia.

1.2 Aikaisempia tutkimuksia, artikkeleita ja opinnäytetöitä

Tradenomien työllistymisestä on viime vuosina julkaistu eri tahojen teettämiä tutkimuksia ja artikkeleita. Helsingin Kluuvin työvoimatoimisto, Helsingin seudun kauppakamari ja Helsingin Yrittäjät tekivät tammikuussa 2008 kyselyn tradenomien ja työnantajien odotuksien kohtaamisesta. Kysely tehtiin työvoimatoimistoissa työnhakijoina oleville tradenomeille ja yritysten henkilöstöhallinnosta vastaaville henkilöille. Kyselyn tuloksena selvisi, että työnantajat arvostavat varsin erilaisia ominaisuuksia ja osaamisalueita verrattuna siihen, mitä työnhakijoina olevat tradenomit pitivät tärkeinä. (Helsingin seudun kauppakamari 2008.)

Taloussanomien artikkelissa väitetään, että tradenomit ovat aluepolitiikan uhreja. Väite perustuu tradenomiopiskelijaliiton opiskelijoille tekemään tutkimukseen. Tradenomiliitto ja alan opiskelijaliitto ovat yksimielisiä siitä, että tradenomeja koulutetaan liikaa. Tämä johtaa siihen, että suuri osa työllistyy koulutusta vastamattomiin tehtäviin. Liittojen mielestä monta pienten paikkakuntien koulua voitaisiin lopettaa kokonaan, sillä monien yksiköiden hallintokulut ovat koulutusku-
luja suuremmat. (Taloussanomien 2007.)

Kun aloitimme työstää omaa opinnäytetyötämme, aiheesta oli tehty vain muutama opinnäytetyö, mutta tämän jälkeen niitä on tullut myös muutama lisää.

Sanna Handolin on tehnyt opinnäytetyön aiheesta ”Tradenomien sijoittuminen työelämään – Case Jämsänkosken Tiimiakatemia”. Työssään hän on selvittänyt Jyväskylän ammattikorkeakoulun Jämsänkosken tiimiakatemiasta valmistuneiden tradenomien sijoittumista työelämään, koulutuksen ja nykyisen työn vastaavuutta sekä maantieteellistä sijoittumista. Handolin teki kyselytutkimuksen kaikille 80:lle kyseisestä koulusta valmistuneelle. Hän toteaa, että suurin osa oli työllistynyt jo ennen valmistumista ja vain yksi oli kyselyhetkellä työttömänä. Huomattava osa vastaajista oli jäänyt opiskelupaikkakunnalle töihin. Tutkimuksen mukaan Tiimiakatemia antaa hyvät edellytykset työssä pärjäämiseen. (Handolin 2008.)

Hanna-Mari Meuronen tutki opinnäytetyössään Saimaan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden laskentatoimen tradenomien sijoittumista työelämään. Hän pitää tutkimuksen tärkeimpänä tuloksena sitä, että lähes kaikki vastaajat ovat työllistyneet. Suurimmalla osalla vastaajista oli vakituinen työ, joka vastasi ainakin osittain saatua koulutusta. Vastaajat olivat tyytyväisiä tradenomikoulutukseen ja etenkin laskentatoimen suuntautumisvaihtoehtoon. Palkkaukseen oltiin myös melko tyytyväisiä, vaikkakin tradenomien arvostuksessa työmarkkinoilla on parannettavaa. (Meuronen 2010.)

Laurean ammattikorkeakoulusta Nina Moilanen, Petra Määttä ja Marjukka Määttä tekivät myös opinnäytetyönsä tradenomien työllistymisestä ja sijoittumisesta työelämään. Muista töistä poiketen heidän kohderyhmänään olivat kaikki valmistuneet tradenomit koulusta ja valmistumisvuodesta riippumatta. He toteut-

tivat kyselyn Internet-kyselynä, joten kuka tahansa pystyi vastaamaan siihen. Kyselyn linkkiä jaettiin sosiaalisissa medioissa, koska niiden ajateltiin tavoittavan tradenomit parhaiten. Tutkimuksen mukaan tradenomi ottaa mieluummin vastaan työn, joka ei täysin vastaa koulutusta kuin jää työttömäksi, joten tällä selittyy, että vain 56.9 % vastanneista tradenomeista työskentelee koulutusta vastaavissa tehtävissä. Vastaajista peräti 12,7 % oli työttömänä. Tutkimustulosten mukaan palkalla ei ole suurta merkitystä työtyytyväisyyteen, vaan työtehtävien mielekkyyttä ja monipuolisuutta pidetään tärkeämpinä. Tutkimuksen tekijät olivat haastatelleet myös työnantajien edustajia Ura- ja rekrytointimessuilla Helsingissä. Työnantajat arvostavat tradenomin kaupallista tietämystä sekä asiakaspalvelu- ja myyntihenkisyttä. Tutkimuksen mukaan tradenomikoulutus soveltuu monelle eri toimialalle yleispätevyytensä vuoksi. (Moilanen&Määttä&Määttä, 2010.)

1.3 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset ovat koko opinnäytetyön työstämisen ajan olleet selkeät ja työn tarkoituksena on saada niihin vastauksia.

Opinnäytetyön tutkimusongelma:

- Työllistyvätkö Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneet taloushallinnon tradenomit koulutustaan vastaaviin tehtäviin?

Seuraavilla tutkimuskysymyksillä haettiin lisätietoa tutkimusongelmaan:

- Missä työtehtävissä tradenomit toimivat?
- Mitkä tekijät vaikuttavat vastaajien mielestä eniten työllistymiseen? Minkä tradenomit itse näkevät esteenä työllistymiselle?
- Olisiko koulutuksessa tarvetta muutoksille?

1.4 Työn rajaus ja toteutus

Opinnäytetyön tutkimus on rajattu koskemaan Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneita taloushallinnon tradenomeja. Aineistoa keräsimme kyselytutkimuksella, joka lähetettiin kaikille eli vuosina 2000–2010 Vaasan ammattikorkeakou-

lusta valmistuneille taloushallinnon tradenomeille. Kysely toteutettiin pääosin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena. Suurimpaan osaan kysymyksistä oli vastausvaihtoehdot ennalta määritelty. Koska kyselyssä oli myös avoimia kysymyksiä, on tutkimus myös osaksi kvalitatiivinen eli laadullinen.

Teoriaosuuden tueksi toteutimme myös pienimuotoisen avoimia kysymyksiä sisältäneen kvalitatiivisen kyselytutkimuksen paikallisessa tilitoimistossa.

1.5 Työn rakenne

Opinnäytetyö on jaoteltu kahdeksaan eri pääluokkaan ja niiden alalukuihin. Johdannon jälkeen luvussa kaksi kerrotaan Suomen ammattikorkeakoulujärjestelmästä. Kerrotaan yleisellä tasolla, mikä on ammattikorkeakoulu ja Suomen koulutusjärjestelmästä. Tämän jälkeen paneudutaan Vaasan ammattikorkeakouluun, tradenomitutkintoon ja taloushallinnon suuntautumisvaihtoehtoon.

Kolmannessa luvussa tarkastellaan tradenomien työmarkkinoita. Luvussa kerrotaan Tradenomiliiton luomasta tradenomin profiilista, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n selvittämästä tradenomien työllisyystilanteesta ja sijoittumisesta työelämään.

Luku neljä käsittelee taloushallintoa toimialana. Siinä kerrotaan taloushallintoalan toimialaluokittelusta, jonka mukaan taloushallintoala jakautuu kolmeen luokkaan, joista tilitoimistoihin paneudutaan myöhemmin alaluvussa 5.3. Lisäksi luvussa neljä kerrotaan toimialan jakautumisesta ja alan suurimmista yrityksistä. Myös toimialan haasteet ja kehittämistarpeet sekä alan työllisyystilanne ovat tarkastelun alla.

Luvussa viisi keskitytään taloushallintoon käytännössä, läpikäydään taloushallinnon prosesseja, kerrotaan sähköisestä taloushallinnosta, avataan tilitoimistomaailmaa, myös ammattilaisten näkökulmasta ja tarkastellaan tilitoimiston osaamisvaatimuksia ja vaadittavia työelämätaitoja.

Luvussa kuusi kuvataan tähän opinnäytetyöhön liittyvän tutkimuksen menetelmistä ja aineistosta. Alaluvuissa kerrotaan valituista tutkimustavoista, kyselytutki-

muksen tavoitteista, lomakkeen laadinnasta ja testauksesta sekä lopuksi kyselytutkimuksen toteuttamisesta.

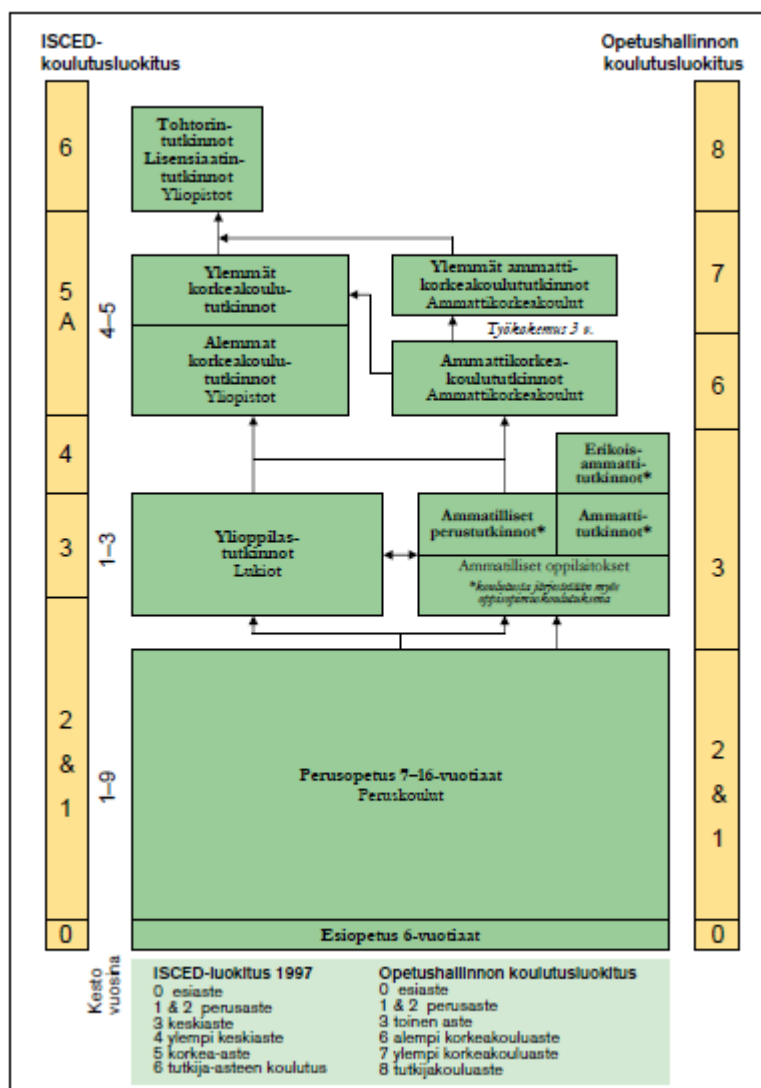
Luku seitsemän muodostaa opinnäytetyön empiirisen osan, jossa on ensisijaisesti kvantitatiivisen tutkimuksen avulla selvitetty Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien työllistymistä. Luku jakautuu kyselytutkimuksen mukaisesti kolmeen osaan. Jokaisessa osassa käydään läpi kysymyksien vastauksia. Ensimmäisessä osassa selvitetään vastaajien taustaa ja työhistoriaa, toinen osa paneutuu nykyiseen työtilanteeseen ja kolmas keskittyy tutkinnon työelämävaikutuksiin.

Opinnäytetyön viimeinen luku kahdeksan on omistettu johtopäätöksille ja pohdinnalle. Luvussa summataan tutkimuksesta saatuja tuloksia ja esitetään mahdollisia kehitysehdotuksia.

2 AMMATTIKORKEAKOULUJÄRJESTELMÄ

2.1 Suomen koulutusjärjestelmä

Suomen koulutusjärjestelmä ryhmitellään kuvion 1 mukaisiin koulutusasteisiin. Yleensä vain alemman asteen opinnot suorittanut voi opiskella ylemmän asteen koulutuksessa. Suomen koulutusjärjestelmä koostuu yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä perusopetuksesta (peruskoulu), jota ennen lapsilla on oikeus yksivuotiseen esiopetukseen, peruskoulun jälkeisestä koulutuksesta, johon kuuluvat ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus sekä korkea-asteen koulutuksesta, jota annetaan ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa. (Opetusministeriö 2011a.)

Kuvio 1 Suomen koulutusjärjestelmä (Opetusministeriö 2011a.)

2.2 Ammattikorkeakoulu

Suomen korkeakoulujärjestelmän muodostavat kaksi rinnakkaista sektoria: yliopistot ja ammattikorkeakoulut. Molemmilla on omat profiilinsa ja vahvuutensa. Yliopistokoulutus korostaa tieteellisen tutkimuksen ja siihen perustuvan opetuksen merkitystä, kun taas ammattikorkeakouluissa korostuu työelämän asiantuntemus, ja ne perustavat toimintansa työelämän asettamiin vaatimuksiin. Suomen ammattikorkeakoulujärjestelmän muodostaminen aloitettiin vuonna 1991 käynnistyneessä kokeilussa. Ammattikorkeakoulut vakinaistettiin vuosina 1996-2000 ja elokuusta 2000 eteenpäin kaikki ammattikorkeakoulut ovat toimineet vakinaisella pohjalla. (Stenström & Laine & Valkonen 2005, 9.)

Suomessa on tällä hetkellä 20 yliopistoa ja 27 ammattikorkeakoulua, joista muut paitsi Ahvenanmaan ammattikorkeakoulu ja Poliisiammattikorkeakoulu kuuluvat opetusministeriön hallinnonalaan. (Opetusministeriö 2011c)

Taulukko 1 Suomen ammattikorkeakoulut (Ammattikorkeakoulu 2011)

Arcada, Nylands svenska yrkeshögskola	Espoo
Diakonia-ammattikorkeakoulu	Helsinki
Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu	Lappeenranta
Haaga-Helia ammattikorkeakoulu	Helsinki
Humanistinen ammattikorkeakoulu	Kauniainen
Hämeen ammattikorkeakoulu	Hämeenlinna
Högskolan på Åland	Maarianhamina
Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Jyväskylä
Kajaanin ammattikorkeakoulu	Kajaani
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu	Kemi
Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu	Kokkola
Kymenlaakson ammattikorkeakoulu	Kotka
Lahden ammattikorkeakoulu	Lahti
Laurea-ammattikorkeakoulu	Vantaa
Metropolia-ammattikorkeakoulu	Helsinki
Mikkelin ammattikorkeakoulu	Mikkeli
Oulun seudun ammattikorkeakoulu	Oulu
Pirkanmaan ammattikorkeakoulu	Tampere
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	Joensuu
Poliisiammattikorkeakoulu	Espoo
Rovaniemen ammattikorkeakoulu	Rovaniemi
Satakunnan ammattikorkeakoulu	Pori

Savonia-ammattikorkeakoulu	Kuopio
Seinäjoen ammattikorkeakoulu	Seinäjoki
Tampereen ammattikorkeakoulu	Tampere
Turun ammattikorkeakoulu	Turku
Vaasan ammattikorkeakoulu	Vaasa
Yrkeshögskolan Novia	Vaasa

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2010 ammattikorkeakouluissa suoritettiin 21900 tutkintoa. Määrä on neljä prosenttia edellisvuotta enemmän. Eniten tutkintoja suoritettiin sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla sekä tekniikan ja liikenteen alalla. Suoritetuista tutkinnoista naisten osuus oli 63 prosenttia. Taulukosta 1 nähdään, miten tutkinnot ovat jakautuneet maakunnittain, suurimpina isojen kaupunkien Helsingin, Turun ja Tampereen maakunnat: Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa. (Tilastokeskus 2011)

Taulukko 2 Ammattikorkeakouluissa suoritettut tutkinnot koulutusmaakunnittain 2010 (Tilastokeskus 2011)

Koulutusmaakunta	Tutkintoja yhteensä	Miehet	Naiset
Uusimaa	5 584	1 901	3 683
Itä-Uusimaa	254	64	190
Varsinais-Suomi	1 804	664	1 140
Satakunta	960	293	667
Kanta-Häme	887	347	540
Pirkanmaa	1 771	728	1 043
Päijät-Häme	918	301	617
Kymenlaakso	704	280	424
Etelä-Karjala	576	224	352
Etelä-Savo	999	344	655
Pohjois-Savo	1 098	388	710
Pohjois-Karjala	666	280	386
Keski-Suomi	1 089	461	628
Etelä-Pohjanmaa	718	277	441
Pohjanmaa	849	393	456
Keski-Pohjanmaa	295	108	187
Pohjois-Pohjanmaa	1 316	554	762

Kainuu	367	115	252
Lappi	987	376	611
Ahvenanmaa	57	27	30
Koko maa yhteensä	21 899	8 125	13 774

Ammattikorkeakouluopinnot tarjoavat käytäntöön suuntautuvan vaihtoehdon yliopisto-opinnoille. Ammattikorkeakouluista saa työharjoittelun kautta työelämäyhteyksiä, jotka saattavat turvata valmistuneille hyvän työllisyyden. Nämä työelämäyhteydet antavat hyvän lähtökohdan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työllistymiselle. (Koulutusnetti 2011)

Opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle:

- käytännölliset laaja-alaiset perustiedot ja -taidot sekä niiden teoreettiset perusteet alan asiantuntijatehtäviin
- edellytykset asianomaisen alan kehityksen seuraamiseen ja edistämiseen
- valmiudet jatkuvaan koulutukseen
- riittävä viestintä- ja kielitaito
- valmiudet oman alan kansainväliseen toimintaan.

Ammattikorkeakouluissa järjestetään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa opetusta, ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa opetusta, avointa ammattikorkeakouluopetusta, ammatillisia erikoistumisopintoja ja muuta aikuis-koulutusta sekä ammatillista opettajankoulutusta. (Opetusministeriö 2011)

Ammattikorkeakoulun pohjakoulutukseksi vaaditaan lukio tai ammatillinen koulutus. Koulutukseen haetaan valtakunnallisessa yhteishaussa syksyisin ja keväisin. (Koulutusnetti 2011). Aikuiskoulutukseen ja vieraskieliseen koulutukseen on omat yhteishakunsa. Opiskelija voi vastaanottaa vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan samana lukuvuonna alkavasta koulutuksesta (Opetusministeriö 2011).

Tutkintoon johtava koulutus on opiskelijalle maksutonta. Kokopäiväopintoina koulutus kestää 3,5–4,5 vuotta, ja siihen kuuluu puolen lukuvuoden työharjoittelu (Koulutusnetti 2011). Opintojen mitoituksen perusteena on opintopiste. Ammattikorkeakoulututkintojen laajuus perustutkinnoissa on 210 - 270 opintopistettä. Opintoihin kuuluu perus- ja ammattiopinnot, vapaasti valittavat opinnot, ammattitaitoa edistävä harjoittelu sekä opinnäytetyö (Opetusministeriö 2011). *Perusopinnoissa* luodaan pohja koulutusalan opinnoille ja ammatilliseen erikoistumiseen. *Ammattiopinnoissa* opiskelija valitsee yhden valittavista osa-alueista, jolla hän hankkii asiantuntijuuden. *Vapaasti valittavia opintoja* voi suorittaa omassa ammattikorkeakoulussa tai muissa korkeakoulutasoisissa koti- tai ulkomaisissa oppilaitoksissa. *Työharjoittelun* aikana opiskelija perehtyy oman ammattialansa tehtäviin todellisessa työympäristössä. Ammattikorkeakoulu ohjaa työharjoittelua, jonka voi suorittaa useassakin osassa ja mahdollisesti myös ulkomailla. *Opinnäytetyössä* opiskelija syventää osaamistaan erikoistumisalueellaan ja osoittaa kykensä soveltamaan hankkimiaan tietoja ja taitoja työssä (Koulutusnetti 2011).

Ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot järjestetään koulutusohjelmina, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa siten, että päätöksestä käy ilmi koulutusohjelman nimi, suuntautumisvaihtoehdot, tutkinto ja tutkintonimike, koulutusohjelman sekä harjoittelun laajuus opintopisteinä. Koulutuksen sisällöstä ja opetussuunnitelmasta ammattikorkeakoulut päättävät itse. (Opetusministeriö 2011b.)

Ammattikorkeakouluopintoja järjestetään kahdeksalla koulutusalueella:

- humanistinen ja kasvatusala
- kulttuuriala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- luonnontieteiden ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala. (Koulutusnetti 2011)

2.3 Vaasan ammattikorkeakoulu

Vaasa on yksi Suomen suurimmista opiskelijakaupungeista ja kaupallisella koulutuksella on yli satavuotiset perinteet. Vaasan ammattikorkeakoulu kouluttaa työelämän tarpeisiin insinöörejä, tradenomeja, restonomeja, sairaanhoitajia, terveydenhoitajia ja sosionomeja.

Opiskelutarjonta koostuu suomen-, ruotsin- ja englanninkielisistä koulutusohjelmista, jotka ovat Kone- ja tuotantotekniikka, Rakennustekniikka, Sähkötekniikka, Tietotekniikka, Ympäristötekniologia, Information Technology, Liiketalous, Företagsekonomi, Tietojenkäsittely, Informationsbehandling, International Business, Matkailu, Turism, Tourism, Hoitotyö, Terveystyö ja Sosiaaliala. Monikielinen opiskelu on mahdollista koulutusohjelmasta riippumatta.

Opintojaksoja voi valita myös toisella kotimaisella kielellä kaksikielisistä ja samansisältöisistä ohjelmista. Tutkinnon kielestä riippumatta voi valita opintojaksoja englanniksi. Opiskelijoilla on myös mahdollisuus valita vaihto-opiskelu- tai työharjoittelupaikka lukuisten ulkomaisten partnerikoulujen verkostosta.

Eri opintojaksoihin sisällytetyillä Yritysklinikan toimeksiannoilla toteutetaan ohjaavien opettajien tuella tutkimus- ja kehittämistoimenpiteitä erityisesti Vaasan alueen pk-yrityksille. Opiskelijat voivat myös jo opiskeluaikana saada esimakua yrittäjyydestä Business Factoryssä, jossa perustetaan ja kehitetään osuuskuntamuotoisen tiimiyrityksen liiketoimintaa. Lisäksi opiskelijat ovat olleet mukana muun muassa suunnittelemassa liikeideoita vaasalaisille kauppakeskuksille sekä Ideapark-liikekaupungille.

Työharjoittelu on olennainen osa opiskelua. Se valmentaa jo opiskeluaikana yhä vaativampiin tehtäviin ja helpottaa työelämään siirtymistä. Liiketalouden työharjoittelu kestää 20 viikkoa. Opinnäytetyöllä opiskelija osoittaa hallitsevansa ammatin perusteet, valitsemansa tutkimusaiheen ja kyvykkyytensä itsenäiseen ongelmanratkaisuun.

2.4 Tradenomi, Liiketalouden koulutusohjelma ja sen tavoitteet

Liiketalouden koulutusohjelma antaa tietoja ja taitoja, joita vaaditaan yksityisen ja julkisen sektorin erilaisissa asiantuntija- ja esimiestehtävissä. Koulutusohjelman laaja opintojaksotarjonta toisella kotimaisella kielellä antaa hyvän mahdollisuuden tehdä alueen kaksikielisyydestä luonnollinen osa opiskelua. Opiskelija voi valita myös englanninkielisiä opintojaksoja. Opiskeluaikana työ- ja yrityselämän käytännön ongelmatilanteita ratkotaan tehtävien ja projektitöiden avulla sekä toimimalla yrittäjänä.

Perus- ja ammattiopintoihin kuuluvat opiskeluvalmiudet, yrittäjäyys, liiketoiminta- ja tutkimusosaaminen sekä tutkimusmenetelmät. Ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen opiskelija valitsee yhden neljästä suuntautumisvaihtoehdosta, joita Vaasan ammattikorkeakoulussa ovat taloushallinto, oikeushallinto, markkinointi ja kansainvälinen kauppa.

Taloushallinnon pääalueina ovat laskentatoimen ja verotuksen erityiskysymykset, sisäinen laskentatoimi sekä taloushallinnon erityisalueet. Lisäksi on suuntaava valinnainen moduuli. Oikeushallinnon pääalueina ovat rikos- ja prosessioikeus sekä ulosotto, yksityisoikeus ja hallinto-oikeus. Markkinoinnin pääalueina ovat markkinointi kuluttajille, informaatio ja suunnittelu, markkinointi verkostoissa sekä retail markkinointi. Kansainvälisen kaupan pääalueina ovat kansainvälinen markkinointi, kansainvälinen kauppa sekä kansainvälinen yritystoiminta.

Erityisesti kaksikielisen, kansainvälisen ja vientivetoisen Vaasan alueen työnantajat arvostavat kielitaitoisia tradenomeja, joilla on liiketalouden vankka perusosaaminen. (Vaasan Ammattikorkeakoulu 2011a.)

2.5 Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto

Vaasan ammattikorkeakoulussa taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto vuoden 2010 opintosuunnitelman mukaan koostuu neljästä pääalueesta eli moduulista, joista jokainen on 15 opintopisteen laajuinen. Moduulit ovat Laskentatoimen ja verotuksen erityiskysymyksiä, Sisäinen laskentatoimi, Taloushallinnon erityisalueet sekä Taloushallinnon suuntaava valinnainen moduuli.

Taulukossa 3 näkyy moduulien jako kursseihin. Jokainen kurssi on viiden opintopisteen arvoinen ja ne suoritetaan toisen ja kolmannen opintovuoden aikana.

Taulukko 3 Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto (Vaasan Ammattikorkeakoulu 2011b.)

Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto
Laskentatoimen ja verotuksen erityiskysymyksiä
Eri yritysmuotojen kirjanpito ja tilinpäätös Kirjanpidon ja tilinpäätöksen erityiskysymyksiä Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu
Sisäinen laskentatoimi
Taloushallinnon tietojärjestelmäsovellukset Yrityksen analysointi Johdon laskentatoimi
Taloushallinnon erityisalueet
Konsernin tilinpäätös ja rahoitus Taloushallinnon projektityö Palkkahallinto käytännössä
Taloushallinnon suuntaava valinnainen moduuli
Henkilöverotus Arvopaperimarkkinoiden teoria Johdatus tilintarkastukseen ja sisäinen valvonta

3 TRADENOMIEN TYÖMARKKINAT

Tradenomiliitto TRAL ry on ainoa ammattijärjestö, joka on järjestelmällisesti tutkinut jo yli kymmenen vuotta tradenomien työoloja, palkkakehitystä sekä sijoittumista työelämään. Laajoilla otannoilla toteutetut tutkimukset takaavat vertailukelpoiset, realistiset tulokset tradenomien palkkakehityksestä ja samalla tradenomien tilannetta voidaan verrata muihin korkeakoulutettuihin ryhmiin. (Tradenomiliitto 2011b.)

3.1 Tradenomien profiili

Tradenomiliitto on luonut vuonna 2010 oman työmarkkinatutkimuksen sekä tilastokeskuksen lähteiden pohjalta tradenomien profiilin. Siitä näkee, että naisten osuus tradenomeista on huomattavasti suurempi kuin miesten. Naisia on ollut 70 prosenttia ja miehiä 30 prosenttia. Tradenomien keski-ikä tuolloin on ollut 32,5 vuotta. Ammattivuosia on keskimäärin ollut 6,6 vuotta ja tradenomien keskipalkka kuukaudessa on ollut 3120 euroa.

Tradenomiliiton tutkimuksen mukaan suurin osa tradenomeista työskentelee erilaisissa asiantuntijatehtävissä, 43,2 % sekä toimihenkilöinä, 36,9 %. Keskijohdon tehtävissä työskentelee 15,6 % ja johdon tehtävissä 3,4 %. Vain pieni osa, 0,4 %, tradenomeista toimii yrittäjinä ja 0,5 % vastaajista työskentelee muissa tehtävissä. (Tradenomiliitto 2011a.)

3.2 Tradenomien sijoittuminen työelämässä

Tradenomit sijoittuvat monelle eri sektorille, valtaosa tradenomeista työskentelee yksityisellä sektorilla. Työtehtävät ovat moninaisia työelämän asiantuntijatehtäviä. Tiedot perustuvat TRAL:n vuosittaiseen jäsentutkimukseen.

Suurin osa tradenomeista, 25,5 %, työskentelee taloudellisissa tehtävissä. Seuraavaksi suurimmat työllistäjät ovat markkinointi- sekä tietojenkäsittelytehtävät. Huomattavaa on, että suurin prosenttimäärä on kuitenkin kategoriassa muut, lähes 30 %.

Taulukko 4 Tradenomien työtehtävät

Taloudelliset tehtävät	25,50 %
Markkinointitehtävät	15,50 %
Tietojenkäsittelytehtävät	14,90 %
Henkilöstöhallinnolliset tehtävät	7,60 %
Materiaalitaloudelliset tehtävät	5,30 %
Opetus-, koulutus- ja tutkimustehtävät	2,30 %
Muu	29,40 %

Tradenomit sijoittuvat laajasti eri toimialoille, teknologiateollisuus työllistää eniten, 19 %. Seuraavaksi suurimmat työllistäjät ovat tukku- ja vähittäiskauppa, finanssiala sekä valtio ja kunnat.

Taulukko 5 Tradenomien sijoittuminen eri toimialoille

Teknologiateollisuus (sis. tietotekniikan palveluala)	19 %
Tukku- ja vähittäiskauppa	11,3%
Finanssiala	8,80 %
Valtio ja kunnat	8,30 %
Muut palvelut liike-elämälle (esim. konsultointi)	5,9%
Muut palvelut (esim.majoitus- ja järjestötoiminta)	4,6%
Koulutus	3,9%
Tietoliikenne (ml. teleoperaattorit)	3,8%
Kuljetus ja varastointi	3,50 %
Tilitoimistot	3,2%
Muu julkinen hallinto	2,90 %
Muu teollisuus	2,90 %
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus, kustannus ja painaminen	1,90 %
Rakentaminen	1,70 %
Energia-ala	1,40 %
Kemianteollisuus (ilman lääketeollisuutta)	1,40 %
Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan valmistus	1,30 %
Mainostoimistot	1,20 %
Tutkimus ja kehittäminen	1,10 %
Kiinteistö- ja vuokrauspalvelut	1,10 %
Kiinteistöpalveluala	1,00 %
Maa-, metsä- ja kalatalous, kaivostoiminta ja louhinta	0,90 %
Sahatavaran ja puutuotteiden valmistus	0,70 %
Insinööri- ja suunnittelutoimistot	0,60 %
Tekstiilien ja tekstiilituotteiden valmistus	0,60 %
Keraamisten, lasi-, betoni- ja kivituuotteiden valmistus	0,50 %
Tilintarkastusala	0,40 %
Seurakunta	0,30 %
Kulkuneuvojen valmistus	0,20 %

3.3 Tradenomien työllisyystilanne

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK on selvittänyt tradenomien työmarkkinatilannetta vuosina 2008 ja 2009. Kyselyllä kartoitettiin tradenomikoulutuksen saaneiden toimihenkilöiden tilannetta työmarkkinoilla, työtyytyväisyyttä ja palkkatasoa. Kyselyyn vuonna 2009 vastasi runsaat 2 300 tradenomia. Vastaajista lähes 80 prosenttia työskenteli vakituksessa työsuhteessa ja määräaikaisessa reilu 10 prosenttia. Naisten ja miesten välillä havaittiin vain pieniä eroja: naisista työmarkkinoiden ulkopuolella oli noin 3,5 prosenttiyksikköä suurempi osuus kuin miehistä, kun taas miehistä oli työttöminä vajaa kaksi prosenttiyksikköä suurempi osuus kuin naisista. Naisten osuus oli suhteessa suurempi myös määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevissä noin 2,5 prosenttiyksikön erolla. Kokoaikainen työsuhde on 94 prosentilla vastaajista. Määräaikaisuus kosketti enimmäkseen nuoria vastaajia, sillä jopa 69 prosenttia määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevistä on alle 30-vuotiaita. Osa-aikaisista alle 30-vuotiaiden osuus oli puolet. Vastaajista peräti 72 % koki, että taloustaantumalla ei ollut minkäänlaista vaikutusta omaan työsuhteeseen. Ne, joihin taantuma oli vaikuttanut, kertoivat yleisimmäksi vaikutukseksi lomautukset.

Suurimman palkkaryhmän muodostivat 2001–2200 euroa kuukaudessa ansaitsevat, joita oli noin viidennes vastaajista. Tämä oli myös naisvastaajien yleisin palkkaryhmä. Miesvastaajista valtaosa taas ansaitsi 2600–2800 euroa kuukaudessa. (Toimihenkilökeskusjärjestö STTK 2011.)

Tradenomiliiton selvityksen mukaan tradenomien työttömyysprosentti on 2000-luvulla ollut noin 5–7 prosenttia. Mutta työttömyysprosentti nousee reilusti, jos mukaan lasketaan ne tradenomit, jotka eivät tee koulutustaan vastaavaa työtä. Tällöin luku on 20–40 prosenttia tutkimuksesta riippuen. (Tradenomiliitto 2011b.)

4 TALOUSHALLINTO TOIMIALANA

Taloushallintoala jakaantuu kahteen pääryhmään: tilitoimistoihin eli kirjanpito-toimistoihin sekä tilintarkastustoimistoihin. Taloushallinto on vanha ja vakiintunut toimiala, joka aiemmin keskittyi pääasiassa lakisääteisten tehtävien hoitoon. Viimeisien vuosien aikana palvelut ovat kuitenkin monipuolistuneet ja muuttuneet yhä enemmän asiakasyritysten liikkeenjohtoa tukeviksi neuvontapalveluiksi. Samanaikaisesti rutiinipalvelut ovat siirtymässä osin tietotekniikan avulla hoidettaviksi. Ala on yksi tärkeä talouden osakokonaisuus ja sen arvioidaan jatkavan kasvua tulevinakin vuosina.

4.1 Toimialaluokittelu

Taloushallintoalan määrittelyn lähtökohtana käytetään toimialaluokituksen TOL 2002 mukaista toimialaluokkaa 7412: laskentatoimi, kirjanpito, tilintarkastus ja veroneuvonta. Toimiala jakaantuu kolmeen alaluokkaan, joista ensimmäinen on *kirjanpito ja tilinpäätöspalvelut* (74121). Tähän luokkaan kuuluvat kirjanpidon ja tilinpäätöksen laadinta sekä palkkojen laskeminen, liikevaihtoverolaskelmien ja reskontrien laatiminen.

Toinen alaluokka on *tilintarkastuspalvelut* (74122). Kyseiseen luokkaan kuuluvat tilintarkastus eli kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tarkastaminen sekä tilinpäätöksen vahvistaminen. Kolmas ja viimeinen alaluokka on *muut laskentatoimen palvelut* (74129). Luokkaan kuuluvat yritysten ja luonnollisten henkilöiden tulo- ja varallisuusveroilmoitusten laadinta sekä verotukseen liittyvä neuvonta. Myös asiakkaan edustaminen veroviranomaisten luona muissa kuin oikeudellisissa asioissa kuuluu tähän luokkaan.

Taloushallinnon kohdalla tilastolliset luokitukset vastaavat moneen muuhun alaan verrattuna melko hyvin toimialan jakautumista käytännössä. Tilitoimistot tarjoavat kirjanpito- sekä tilinpäätöspalveluja ja tilintarkastustoimistot ja -yritykset tarjoavat tilintarkastuspalveluja. Muuta laskentatoimen palvelua eli veroneuvontaa tarjoavat kuitenkin useammat eri tahot sekä tilitoimistot että tilintarkastustoimis-

tot, asianajo- ja lakiasiantoimistot jne. (Metsä-Tokila Timo. Toimialaraportti 2/2009, 8.)

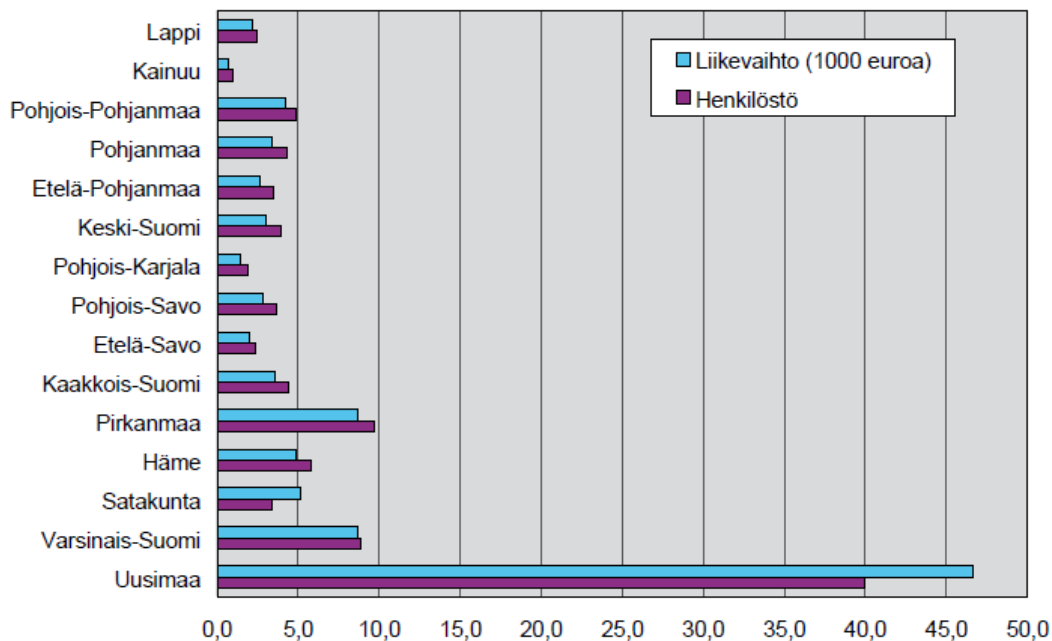
4.2 Toimialan jakautuminen

Taloushallinnon palveluiden koko liikevaihto vuonna 2007 oli reilu yksi miljardia euroa. Alan yritystoimintaa harjoitettiin 4 868 toimipaikassa ja henkilöstön määrä oli 12 988. Toiminnan jakautuminen alatoimialoihin on esitetty taulukossa 6. Taulukko osoittaa, että valtaosa taloushallinnon toimipaikoista, henkilöstöstä ja liikevaihdosta on kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelujen alatoimialalla. Tilintarkastustoiminta kattaa toimipaikoista kymmenesosan ja henkilöstöstä viidesosan; liikevaihdosta alan osuus on jonkin verran alle kolmanneksen. Muu laskentatoimen palvelu eli veroneuvonta on alatoimialana hyvin pieni, mikä selittyy sillä, että veroneuvonta on useimmiten muita taloushallinnon palveluja tarjoavien yritysten lisätoimintamuoto, ei yritysten ensisijainen toiminta. (Metsä-Tokila Timo. Toimialaraportti 2/2009, 12.)

Taulukko 6 Taloushallinnon toimipaikat, henkilöstö ja liikevaihto alatoimialoittain vuonna 2007 (Metsä-Tokila Timo, Toimialaraportti 2/2009, 12.)

	Toimipaikat	%	Henkilöstö	%	Liikevaihto (1000 euroa)	%
Kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelu	4 318	88,7	10 371	79,9	729 495	70,2
Tilintarkastuspalvelu	494	10,2	2 519	19,4	301 008	29,0
Muu laskentatoimen palvelu	56	1,2	98	0,8	8 298	0,8
Yhteensä	4 868	100,0	12 988	100,0	1 038 801	100,0

Kuviossa 2 on tarkasteltu kirjanpitopalvelujen sijoittumista TE-keskuksittain. Kuvio esittää eri TE-keskusalueiden osuuden henkilöstömäärän ja liikevaihdon mukaisena prosenttijakautumana. Selvästi suurin palveluja tarjoava maakunta on Uusimaa, jonka jälkeen tulevat Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa. Mielenkiintoista on, että Uudenmaan ohella Satakunnassa alan yritysten liikevaihdon osuus on huomattavasti suurempi kuin henkilöstön suhteellinen osuus.

Kuvio 2 Kirjanpitopalvelujen jakautuminen (%) henkilöstömäärän mukaan TE-keskuksittain vuonna 2007 (Metsä-Tokila Timo, Toimialaraportti 2/2009, 14)

4.3 Toimialan suurimpia yrityksiä

Seuraavissa taulukoissa on lueteltu taloushallintoalan suurimpien yritysten toimipaikkoja ja yksittäisiä yrityksiä henkilöstömäärän mukaan. Kirjanpito- ja tilinpäätöspalvelujen osalta tiedot perustuvat Taloushallintoliiton jäsenrekisteriin. Tilintarkastuksen osalta mukaan on otettu vain suurimmat yritykset, jotka edustavat yli puolta tilintarkastustoiminnan henkilöstömäärästä ja liikevaihdosta.

Alan yritykset esiintyvät toimipaikoittain eriteltynä eli samasta konsernista on mukana useampia toimipaikkoja. Taulukko 7 osoittaa, että suurimmatkin kirjanpitoyritysten toimipaikat ovat kooltaan pieniä, 20–70 henkilön toimipaikkoja. Kirjanpitopalvelut ovat melko tasaisesti jakautuneet ympäri maata eikä mittavampaa toimintojen keskittämistä ole vielä tapahtunut. Läheisyys asiakkaisiin koetaan usein erittäin merkittäväksi asiaksi. Suurimmasta 23 Taloushallintoliiton jäsenyrityksestä vain neljännes on Helsingissä, ja suurimpien yritysten joukossa on toimistoja myös Pohjois- ja Itä-Suomesta, kuten Oulusta ja Kuopiosta, ja melko pienistäkin kaupungeista, kuten Kajaanista ja Maarianhaminasta.

Taulukko 7 Suurimmat kirjanpitoimistot henkilöstömäärän mukaan vuonna 2009 (Metsä-Tokila Timo, Toimialaraportti 2/2009, 22.)

Nimi	Kotipaikka	Henkilöstö	Liikevaihto, milj. €
Pretax Tampere Oy	Tampere	68	3,2
Talenom Oulu	Oulu	66	1,8
Oy Visma Services Infocon Ab	Helsinki	60	7,2
Lahden Tilikeskus Oy	Lahti	48	3
Administer Oy	Helsinki	45	2,5
Pretax City Oy	Helsinki	38	3,2
Pretax Pori Oy	Pori	38	2,6
Tampereen Kirjanpitoimisto Oy	Tampere	35	2,1
Pretax Accounting Oy	Helsinki	34	2,7
TietoAkseli Oy	Jyväskylä	34	2,3
Tietotili Consulting Oy	Helsinki	34	2,9
Tiltoimisto A. Karppinen Oy	Oulu	34	..
Pretax Profit Oy	Lahti	32	..
Aallon Tiltoimisto Oy	Helsinki	32	2,2
Pretax Turku Oy	Turku	30	2,7
Korhonen Oy Tili- ja kiinteistötoimisto	Kajaani	27	1,9
Ålands Företagsbyrå Ab	Mariehamn	27	2,1
Oy Pietarsaaren Tiltoimisto, Ab Jakobstads Bokföringsbyrå	Pietarsaari	26	1,5
Tilistar Oy	Hyvinkää	26	..
Länsi-Suomen Tili- ja Isännöintikeskus Oy	Rauma	25	1,4
Pretax Kuopio Oy	Kuopio	25	1,7
Pretax Oulu Oy	Oulu	25	1,4
Rantalainen & Rekola-Nieminen Oy	Järvenpää	25	1,3

Taulukon 8 tilintarkastusyrietykset ovat kansainvälisiä ketjuja, joilla on kuitenkin taustallaan ketjuun liittynyt suomalainen tilintarkastusyhteisö. Yritysten koko on kirjanpito palveluihin ja muihin tilintarkastusyrietyksiin verrattuna huomattavan suuri. PriceWaterhouseCoopers, KPMG ja Ernst & Young työllistävät kukin 600–700 henkilöä ja Deloitte 400 henkilöä. Helsingin lisäksi kaikilla mainituilla yrietyksillä on useita alueellisia toimistoja ympäri Suomea.

Taulukko 8 Suurimmat tilintarkastusalan yritykset vuonna 2009 (Metsä-Tokila Timo, Toimialaraportti 2/2009, 23.)

Yritys	Henkilöstö	Liikevaihto	Toimipaikkojen määrä
Pricewaterhouse Coopers	700	86	12
KPMG	657	83,8	14
Ernst & Young	*600	*62,3	24
Deloitte	400	16,9	6

4.4 Toimialan haasteet ja kehittämistarpeet

Taloushallinnon palvelut ovat yksi vanhimmista liike-elämän palvelujen sektoreista, jota on aina ohjannut voimakkaasti julkisen hallinnon ohjeistus ja kirjanpittäjät ovat olleet oma ammattikuntansa jo pitkään.

1990-luvun jälkipuoliskolta lähtien taloushallinto on erittäin voimakkaan muutoksen kohteena. Keskeisiä muutostekijöitä ovat pääomamarkkinoiden aktivoituminen, kansainvälistyminen ja tietotekniikan kehitys. Näiden seurauksena ala ammattimaistuu, keskittyy sekä kytkeytyy tiiviisti muihin liike-elämän palvelualueisiin. Neuvonta- ja analysointipalvelujen merkitys kasvaa lakisääteisten tehtävien rinnalla. Kirjanpito ja tilintarkastusyriytysten tehtävät tulevat jatkossa liittymään yhä kiinteämmin yritysjohtoon tukemiseen ja sitä kautta kilpailukykyyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen sen lisäksi, että yrityksille tarjotaan jopa juridista konsultointia ja veroneuvontaa.

Kehityksen hitaus ja ammatillistumisen keskeneräisyys ovat erityisen suuria haasteita tilitoimistoalalla. Osa tilitoimistoyrittäjistä on vailla alan koulutusta ja alalla on paljon yhden henkilön yrityksiä. Henkilöstörakenne ja henkilöstön saanti ovat myös ongelmia ja se, että tilitoimistoyrittäjien keski-ikä on melko korkea. Varsinkin pääkaupunkiseudun ja suurempien kasvukeskusten ulkopuolella olevat pienet tilitoimistot keskittyvät edelleen lakisääteisten tehtävien hoitoon. Tämäkin on vaativa tehtävä, sillä tilitoimistojen toimintaan vaikuttavat keskeiset lait; kirjanpitolainsäädäntö, yhtiölainsäädäntö ja verolainsäädäntö, ovat muuttuneet viimeisen 15 vuoden aikana. (Metsä-Tokila Timo, Toimialaraportti 2/2009, 36.)

4.5 Taloushallintoalan työllisyystilanne

Taloushallinnon alalla toimivien yleisimpiä ammatteja ovat: kirjanpittäjät, tilintarkastajat, palkanlaskijat, taloushallinnon suunnittelijat ja kustannuslaskijat.

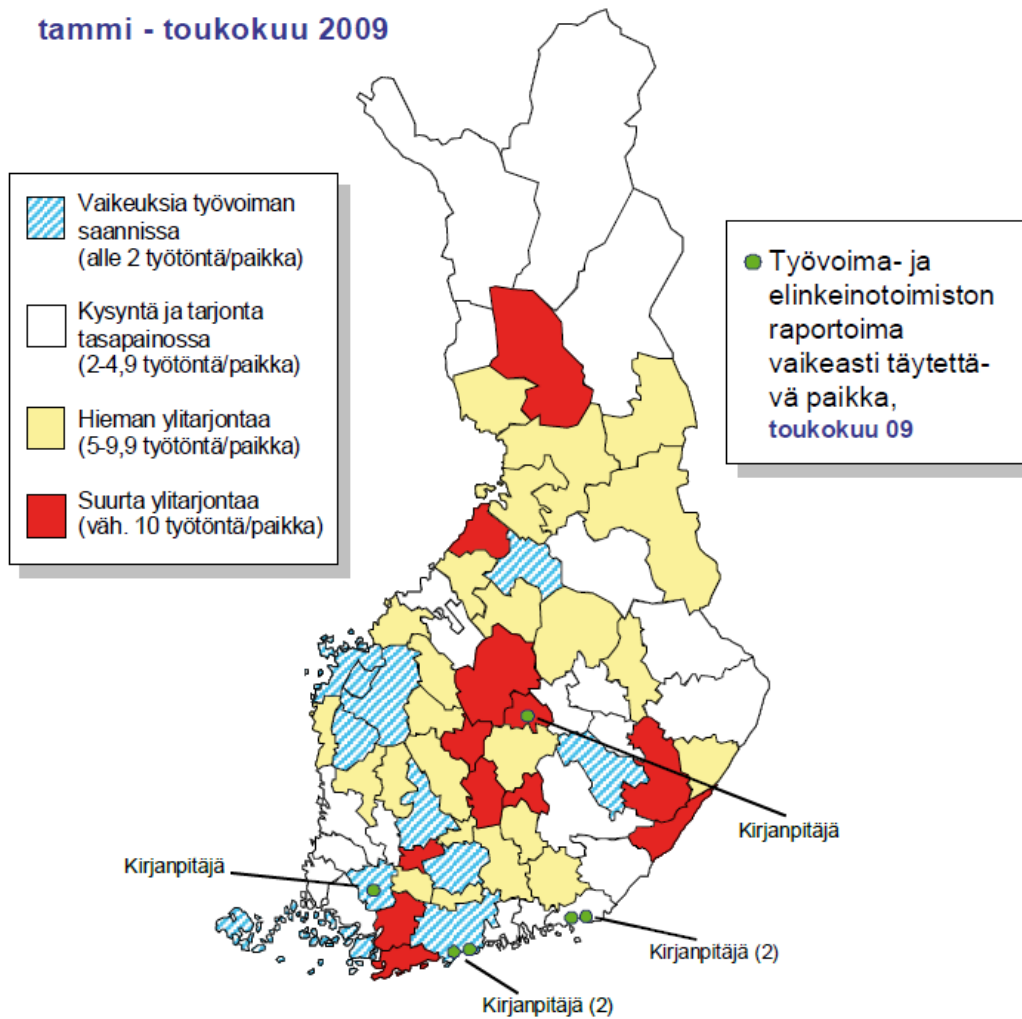
Kuviosta 3 ilmenee työvoiman kysynnän ja tarjonnan alueellinen kohtaaminen taloushallinnon ammattiteissa vuoden 2009 alkupuoliskolla seutukunnittain. Tarkastelu on tehty työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto on aiempi työvoimatoimisto) ilmoitettujen avointen työpaikkojen ja työttömäksi rekisteröityjen pohjalta.

Tarkastelun ulkopuolelle ovat jääneet siten ne avoimet työpaikat, jotka eivät ole tulleet TE-toimiston tietoon ja muut kuin työttömäksi rekisteröityneet työnhakijat.

Taloushallinnon ammattien rekrytointiongelmat ovat työvoimatoimistoissa hyvin harvinaisia. Työvoimatoimistot raportoivat toukokuussa 2009 vain kuudesta taloushallinnon ammatin rekrytointiongelmasta, jotka ovat merkittyinä kuvioon 3. Toisaalta alalle koulutetuista henkilöistä ei näytä olevan myöskään kovaa ylitarjontaa.

Taloushallinnon alalla työvoiman kysyntää on edelleen olemassa. Koko maan tasolla alan työvoiman kysyntä- ja tarjontatilannetta voidaan edelleen pitää varsin tasapainoisena. Erot seutukuntien välillä ovat kuitenkin edelleen varsin suuria. Alalla työttömyyttä suhteessa avoimiin työpaikkoihin näyttää olevan paljon Keski-Suomessa. Vastaavasti työvoiman kysyntää suhteessa tarjontaan on tällä hetkellä eniten Helsingistä Vaasaan ulottuvalla akselilla.

tammi - toukokuu 2009

Kuvio 3 Taloushallintoalan työvoiman kysyntä ja tarjonta (Metsä-Tokila Timo. Toimialaraportti 2/2009, 24.)

Työvoiman ikääntyminen on lähivuosien keskeisimpiä työvoimapolitiittisia ongelmia, mikä koskee myös taloushallintoalaa. Koko työvoiman ikäjakautumaan verrattuna taloushallintoalan tilanne on kuitenkin hieman vaikeampi. Taloushallintoalalla työskentelee keskimäärin iäkkäämpiä henkilöitä kuin kaikilla toimialoilla yhteensä. Taloushallintoalalla työskentelevistä henkilöistä noin 45 prosenttia on täyttänyt jo 45 vuotta. Työntekijöiden eläköityminen on nostettu alan piirissä yhdeksi keskeiseksi asiaksi. Nuoria yritetään houkutella alalle, mikä on vaikeaa, muun muassa siksi, että työskennelläkseen alalla henkilöllä tulee olla tietty peruskoulutus ja -ymmärrys alasta. (Metsä-Tokila Timo. Toimialaraportti 2/2009, 24.)

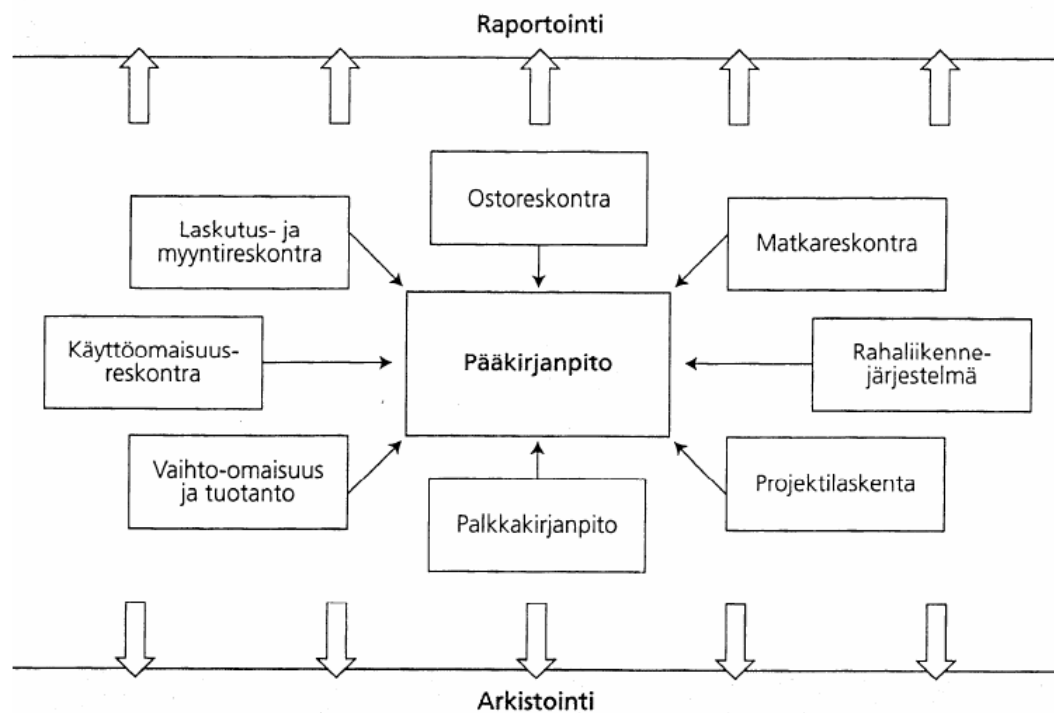
5 TALOUSHALLINTO KÄYTÄNNÖSSÄ

Taloushallinto on laaja kokonaisuus, jolla organisaatio seuraa taloudellisia tapahtumia siten, että se voi raportoida toiminnastaan sidosryhmilleen. Taloushallinto voidaan jakaa näiden sidosryhmien mukaan kahdenlaiseen informaation tuottamiseen: ulkoiseen eli yleiseen laskentatoimeen ja sisäiseen eli johdon laskentatoimeen.

5.1 Taloushallinnon prosessit

Yrityksen taloushallinto pitää sisällään monenlaisia tapahtumia: myynti- ja ostolaskut, reskontrat, kirjanpidon, palkkahallinnon, varastot, tilinpäätökset ja viranomaisraportoinnin. Arkistointi on myös osa-alue, joka liittyy olennaisesti toimivaan taloushallintoon. Yrityksen taloushallintoon sisältyy myös sisäinen laskenta-toimi; budjetointi ja talouden tilan seuranta sekä ennusteet. Toimivan taloushallinnon järjestäminen ja toteuttaminen on yksi yrityksen toiminnan kulmakivistä.

Kuviossa 4 esitetään taloushallinnon eri prosessit ja niiden muodostama kokonaisuus. Taloushallinnon eri osa-alueiden toteutuneet luvut tuodaan pääkirjanpitoon, josta saadaan erilaiset raportit esimerkiksi yrityksen talouden analysointia varten. Toisaalta kaikki pääkirjanpidon, sekä osakirjanpitojen tapahtumat tallennetaan arkistoon, josta ne ovat myöhemmin haettavissa tarpeen mukaan. (Lahti & Salmi-nen, 2008, 17).

Kuvio 4 Taloushallinto koostuu pääkirjanpidosta, sen esiprosesseista, raportoinnista ja arkistoinnista (Lahti & Salminen, 2008, 17).

5.2 Sähköinen taloushallinto

Sähköisellä taloushallinnolla tarkoitetaan yrityksen taloushallinnon tehokasta hoitamista sähköisten työvälineiden avulla, joita voidaan hyödyntää jokaisella taloushallinnon osa-alueella kuten laskutuksessa, ostolaskujen käsittelyssä, kirjanpidossa sekä raportoinnissa. Yrityksen tilan seuranta ja taloushallinnon hoito on näin mahdollista ajasta ja paikasta riippumatta. (Procountor 2011.)

Verkkolasku ja sen myötä automatisoitu kirjanpito ovat sähköisen taloushallinnon ydin. Verkkolaskut eivät yksinään kuitenkaan automatisoi taloushallintoa, vaan suurimmat hyödyt saadaan, kun verkkolaskut kytketään johonkin taloushallinnon järjestelmään.

Taloushallinnon sähköistäminen on kokonaisuus. Sähköistyminen merkitsee mm. laskujen kierrätystä ja hyväksymistä sähköisesti, sähköistä maksuliikennettä sekä tiliotteiden ja viitesirtojen vastaanottoa sähköisesti, viranomaisilmoitusten lähetyttä sähköisesti ja automaation ansiosta kirjanpidon rutiinitöiden vähentymistä. Näiden kaikkien osien tulee toimia saumattomasti yhteen, jotta sähköisyydestä

saadaan suurin mahdollinen hyöty. Verkkolaskut siirtyvät sähköisessä taloushallinnossa automaattisesti yrityksen ostoreskontraan sekä asiataarkastettavaksi että hyväksyttäväksi. Maksuliikenne toimii yhdessä laskutuksen kanssa niin, että saapuvat viitesuoritukset kuittaavat automaattisesti reskontrasta myyntisaatavan maksetuksi. Maksutapahtumista, tiliotteista ja viitesierroista muodostuu automaattisesti tiliointimerkinnät. Tällöin voidaan puhua sähköisestä automatisoidusta taloushallinnosta, joka mahdollistaa töiden uudelleen järjestämisen, tehostaa yrityksen taloushallintoa ja alentaa kustannuksia. (Yrittäjät 2011.)

5.3 Tilitoimistot

Kaikki yritykset ovat kirjanpitovelvollisia. Yrityksen johto on vastuussa kirjanpidon järjestämisestä. Tämän kaiken voi tehdä joko itse tai sitten ulkoistaa sen kokonaan tai osaksi tilitoimistolle. Tilitoimisto on taloushallinnon asiantuntijapalveluja tarjoava yritys, joka noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa lainsäädäntöä ja hyvää tilitoimistotapaa.

Tilitoimiston etuja ovat mm. ajansäästö yrityksen pääasialliseen toimintaan, rahaa ei pala järjestelmiin, yrityksen taloushallinto pysyy ajan tasalla lakien ja asetusten kanssa sekä raportoinnit kulkevat ajallaan eri sidosryhmille. Jos taas yritys hoitaa työt itse, aikaa ja rahaa kuluu paljon perustyöhön, joka hoituisi kustannustehokkaammin tilitoimiston avustuksella.

Ulkoistamisen voi aloittaa niinkin, että pitää osan toimista aluksi itsellään esimerkiksi maksamisen ja laskuttamisen. Kun on tulokseen tyytyväinen ja yhteistyö kirjanpitäjän kanssa sujuu, voi ulkoistaa lisää tehtäviä. Jos yrityksessä on työntekijöitä, voi ulkoistuksen aloittaa myös esimerkiksi palkanlaskennasta. Se on tyyppillinen tehtävä, jonka tilitoimistot ovat tuotteistaneet huipputehokkaaksi. (Taloushallintoliitto 2011.)

5.4 Tilitoimiston osaamisvaatimukset ja työelämätaidot

Työelämätaidot ovat sellaisia työelämässä tarvittavia taitoja, jotka soveltuvat ammattiin kuin ammattiin, kuten kommunikaatio, tiimityö ja paineensietokyky. Näitä kutsutaan usein yleisiksi työelämätaidoiksi. Toisaalta työelämätaitoja voidaan

tarkastella tietyn alan tai ammatin erityisosaamisena, kuten vaikka myyntitaito, tietotekniikka tai liiketalouden lainalaisuuksien tunteminen. Työelämätaidot ovat opittavissa ja arvioitavissa (ei välttämättä opetettavissa) olevia taitoja. Näiden taitojen hallitseminen ammattiosaamisen lisäksi tukee henkilön kehittymistä ammattiosaajaksi.

Yrityksen kannattaakin ottaa töihin sellainen henkilö, jolla on myös muita, kuin ammatissa vain tarvittavia taitoja. Kun työntekijä osaa ajatella laaja-alaisesti sekä hankkia ja soveltaa tietoja elämän eri osa-alueilta, hän samalla kehittää työkuvaansa ja työtapojaan, toisin kuin henkilö, joka pelkästään suorittaa vaaditun tehtävän. Tällä tavoin yritys voi pyrkiä laajentamaan omaa osaamistaan ja ehkä jopa koko alalla tarjottavia käytäntöjä ja palveluja.

Tilitoimistoissa tarvittavia työelämätaitoja ovat mm. tietotekniikkataidot. Nykyään kirjanpito tapahtuu lähes kokonaan erilaisia tietoteknisiä ohjelmia apuna käyttäen, ja eri ohjelmien yhteensopivuuteen on alettu kiinnittää huomiota mahdollisimman sujuvan ja virheettömän prosessin aikaansaamiseksi. Tästä syystä kirjanpitäjän on ymmärrettävä tietotekniikan perusteita ja oltava valmis omaksumaan uusia ohjelmia ja työtapoja. Muita työelämätaitoja ovat esimerkiksi projektinhallintataito tai liiketalouden perusteiden tuntemus. (Bäckström&Nyström, 2011, 13.)

5.5 Kehitys ammattilaisten näkökulmasta

Taloushallinnon tilaa kartoitimme pienimuotoisella kyselyllä paikallisessa tilitoimistossa. Yrityksessä työskenteli kyselyhetkellä 18 työntekijää, joista kyselyyn vastasi yhdeksän taloushallinnon ammattilaista. Vastaajien työkokemusvuodet taloushallinnossa vaihtelivat puolestatoista vuodesta 35 vuoteen. He toimivat moninaisissa taloushallinnon työtehtävissä kuten kirjanpidossa, osto- ja myyntireskontrassa, laskutuksessa, palkanlaskennassa, koulutuksessa ja atk-pääkäyttäjänä.

Tiedustelimme vastaajilta merkittävimpiä muutoksia taloushallinnossa viimeisimpien vuosien aikana sekä mitä vaaditaan taloushallinnon osaajilta ja miten vaatimukset ovat muuttuneet. Muutoksista esiin nousivat sähköistyminen joka alueella,

sähköpostin käyttö kommunikoinnissa, lakimuutokset (mm. tilintarkastuslaki ja osakeyhtiölaki), veromuutokset sekä käynnissä olevat sepa-muutokset.

Vastaajien mukaan taloushallinnon osaajalta vaaditaan mm. tarkkuutta, tehokkuutta ja paineensietokykyä. Nykyään vaaditaan entistä enemmän moniosaamista, kokonaisuuksien hallintaa, atk-taitoja sekä osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Myös kielitaidon merkitys korostuu, jos asiakasyritykset toimivat kansainvälisillä markkinoilla.

6 TUTKIMUSMENETELMÄ JA -AINEISTO

Tutkimusmenetelmänä käytimme kyselytutkimusta, joka lähetettiin kaikille Vaasan ammattikorkeakoulusta vuosina 2000–2010 valmistuneille taloushallinnon tradenomille. Kyselytutkimuksella haettiin vastauksia tutkimusongelmaan ja tutkimuskysymyksiin. Kyselytutkimuksessa käytimme sekä määrällistä (kvantitatiivista), että laadullista (kvalitatiivista) tutkimustapaa.

6.1 Kyselytutkimus

Määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmä, joka perustuu kohteen kuvaamiseen sekä tulkitsemiseen tilastojen ja numeroiden avulla. Määrällisessä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita erilaisista luokitteluista, syy- ja seuraussuhteista, vertailusta ja numeerisiin tuloksiin perustuvasta ilmiön selittämisestä. Määrälliseen tutkimukseen sisältyy runsaasti erilaisia laskennallisia ja tilastollisia analyysimenetelmiä.

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on tieteellisen tutkimuksen menetelmä, jossa pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti. Laadullista tutkimusta voidaan toteuttaa monilla erilaisilla menetelmillä, joissa yhteisenä piirteenä korostuu kohteen esiintymisympäristöön ja taustaan, tarkoitukseen ja merkitykseen, ilmaisuun ja kieleen liittyvät näkökulmat.

Laadullisen ja määrällisen menetelmäsuuntauksen välistä eroa usein korostetaan, vaikka molempia suuntauksia voidaan käyttää myös samassa tutkimuksessa ja molemmilla suuntauksilla voidaan selittää, tosin eri tavoin, samoja tutkimuskohteita. Osa analyysimenetelmistä perustuu vahvasti laadullisen tutkimuksen tai määrällisen tutkimuksen suuntaukseen. Toisaalta monet menetelmät asettuvat suuntausten ääripäiden välimaastoon. (Jyväskylän yliopisto 2011.)

6.2 Kyselytutkimuksen tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kuinka moni valmistuneista on työllistynyt, mahdollisia työllistymisen esteitä, vastaako saatu työpaikka koulutusta ja kuinka moni on jäänyt Vaasan alueelle töihin. Lisäksi selvitettiin myös tyytyväisyyttä koulutukseen ja suuntautumisvaihtoehtoon sekä kuinka koulutus vastaa työelämän vaatimuksia ja onko koulutuksessa tarvetta muutoksille. Tutkimuksella haluttiin näin saada vastauksia tutkimusongelmaan ja tutkimuskysymyksiin.

Saatuja tutkimustuloksia Vaasan ammattikorkeakoulu pystyy jatkossa hyödyntämään opetussuunnitelmien kehittämistyössä sekä alumni-toiminnan käynnistämisessä.

6.3 Kyselylomakkeen laadinta ja testaus

Kyselyn laatimisessa otettiin vinkkejä aikaisemmista samantyyppisistä kyselyn sisältäneistä opinnäytetöistä ja muista kyselyistä. Hyödynsimme muun muassa seuraavia kyselyitä: Handolin: ”Tradenomien sijoittuminen työelämään – Case Jämsänkosken Tiimiakatemia” Korhonen&Mäkinen&Valkonen: ”Korkeakoulusta työelämään: tradenomit 1997” sekä Tampereen Yliopisto: ”Tampereen yliopistosta 2006 valmistuneiden työelämään sijoittuminen”. Kyselyä hiottiin muutamaaan otteeseen ohjaavan opettajan kanssa, joka myös testasi sitä taloushallinnon opintoryhmän kanssa. Palautteen perusteella kyselyä muokattiin vastaajaystävällisemmäksi ja toimivammaksi. Myös saatekirje sai viimeisen silauksen saadun palautteen perusteella.

Kysely jaettiin kolmeen osa-alueeseen, jotka ovat Tausta ja työhistoria, Nykyinen työtilanne ja Tutkinnon vaikutus työelämään. Tutkimustulosten analysoinnin helpottamiseksi suurimpaan osaan kysymyksistä annettiin valmiit vastausvaihtoehdot. Kyselyn viimeiseen kysymykseen saivat vastaajat vapaasti esittää tutkinnon kehitysehdotuksia tai kommentoida opintojen sisältöä.

Alkuperäisen tutkimussuunnitelman mukaan kysely oli tarkoitus tehdä e-lomakkeena. Ongelmaksi kuitenkin nousi se, että yhteystiedot olivat puutteelliset eikä kyselyn lähettäminen sähköpostitse vastaajille onnistuisi, jolloin päätimme

toteuttaa kyselyn postitse ja saimmekin ohjaavalta opettajaltamme valmistuneiden osoitetiedot.

6.4 Kyselytutkimuksen toteutus

Kysely lähetettiin postitse joulukuun alussa 2010 kaikille Vaasan ammattikorkeakoulusta vuosina 2000–2010 valmistuneille tradenomille, joilla suuntautumisvaihtoehtona on ollut taloushallinto. Tutkimuksessa käytimme kvantitatiivista eli määrällistä ja kvalitatiivista eli laadullista tutkimustapaa. Suurimpaan osaan kysymyksistä oli vastausvaihtoehdot ennalta määritelty, mutta kysely sisälsi myös avoimia kysymyksiä.

Kyselylomakkeita lähti liikkeelle 107 kappaletta ja vastausaikaa annettiin kaksi viikkoa. Annetun ajan kuluessa kyselyitä palautui vastattuina 45 kappaletta, vastausprosentin ollessa 42, mitä pidimme riittävänä eikä muistuttelukierrosta tehty.

Saadut vastaukset syötettiin Exceliin, jossa tulosten vertailu suoritettiin tietoja yhdistämällä ja muodostamalla kaavioita. Saatuja tuloksia analysoidaan seuraavassa kappaleessa.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

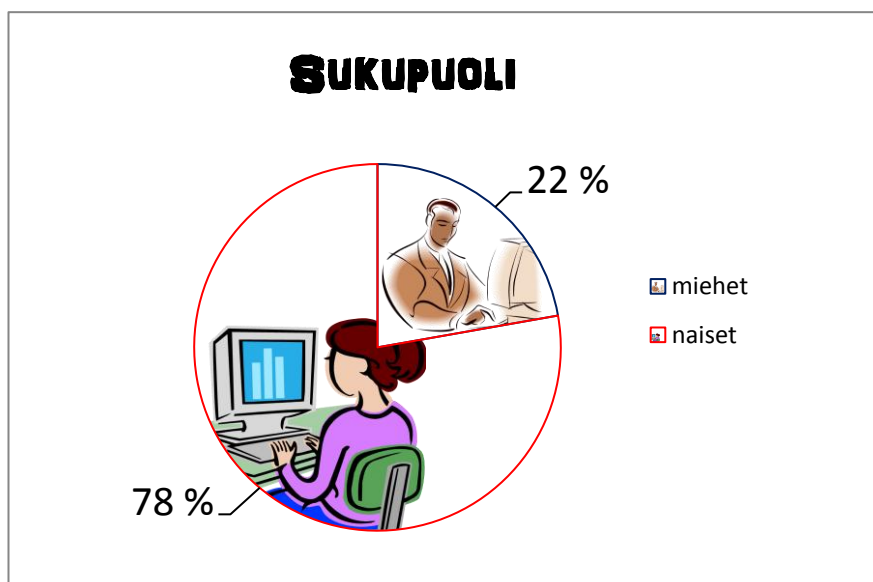
Kysely jakautui kolmeen teemaan: Tausta ja työhistoria, Nykyinen työtilanne ja Tutkinnon vaikutus työelämään. Kysymykset olivat pääosin valinta- tai monivalintakysymyksiä, mukana oli muutama avoin kysymys. Kysely oli kuusisivuinen ja kysymyksiä oli yhteensä 22.

7.1 Tausta ja työhistoria

Tässä kyselyn ensimmäisessä osassa käsittelemme vastaajien sukupuoli-, ikä- ja valmistumisvuosijakaumaa, pohjakoulutusta, valmistumisen jälkeistä työtilannetta, jatkokoulutusta sekä opiskelunaikaista työn tekoa.

7.1.1 Sukupuoli ja ikä

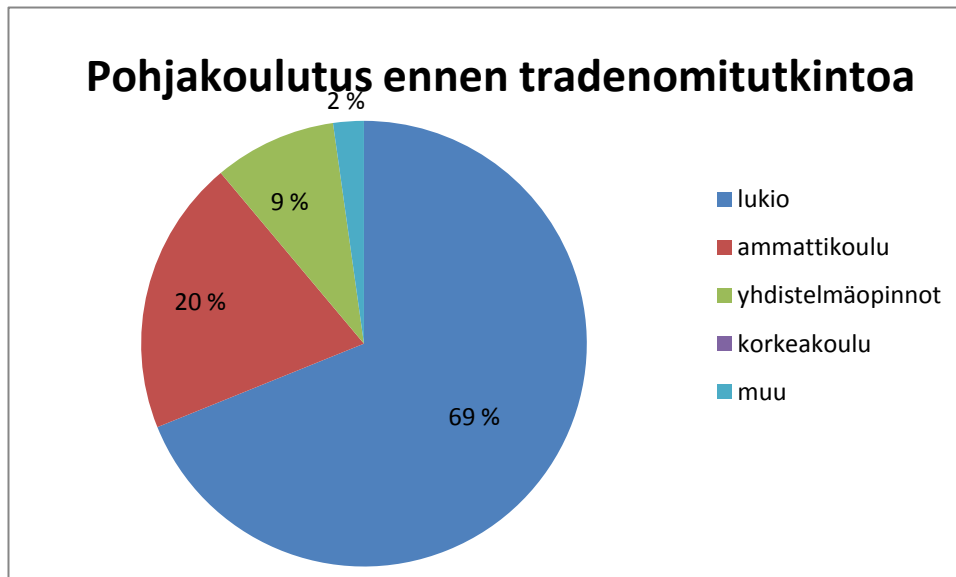
Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma vastaa aika hyvin Tradenomiliiton tradenomin profiilia. Selvä enemmistö on naisia, 78 % ja miehiä on siis 22 %. Vastaajien keski-ikä on 30,34. Huomioitavaa on, että mukana on myös aikuisopiskelijoita, jotka nostavat keski-ään korkeammaksi.

Kuvio 5 Vastaajien sukupuolijakauma

7.1.2 Pohjakoulutus ennen tradenomitutkintoa

Iso osa tradenomeista on pohjakoulutukseltaan ylioppilaita. Lukiosta on valmistunut 69 %, ammattikoulusta 20 % ja yhdistelmäopinnojen kautta 9 %. Yksi vastaaja, aikuisopiskelija on pohjakoulutukseltaan mainostoimittaja.

Kuvio 6 Pohjakoulutus ennen tradenomitutkintoa

7.1.3 Valmistumisvuosijakauma

Vastaajat ovat valmistuneet vuosina 2000–2010. Ahkerimmin kyselyyn vastasivat vuonna 2008 ja 2010 valmistuneet. Seuraavaksi eniten vastanneita löytyy vuosilta 2001, 2006 ja 2009. Yksikään vuonna 2003 tai 2004 valmistunut ei vastannut kyselyyn. Taulukosta 9 ilmenee vastaajien valmistumisvuodet ja prosenttiosuudet kaikista vastanneista.

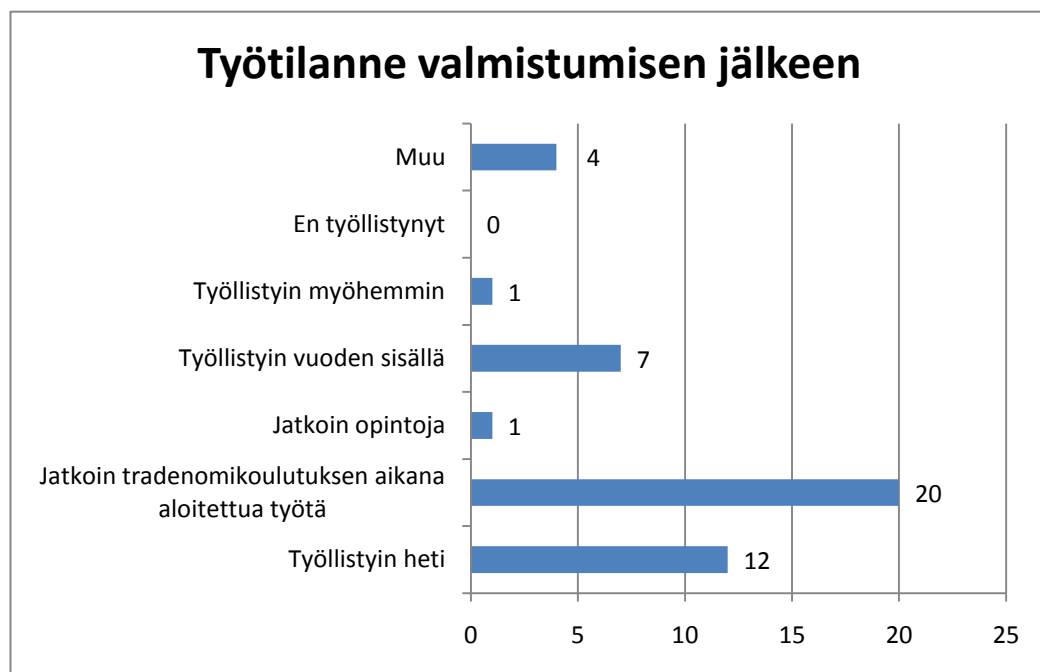
Taulukko 9 Vastaajien valmistumisvuosijakauma

valmistumisvuosi	lkm	%
2000	4	8,89 %
2001	6	13,33 %
2002	4	8,89 %
2003	0	0,00 %
2004	0	0,00 %
2005	2	4,44 %
2006	6	13,33 %

2007	3	6,67 %
2008	7	15,56 %
2009	6	13,33 %
2010	7	15,56 %
yht.	45	100 %

7.1.4 Valmistumisen jälkeinen työtilanne

Heti valmistumisen jälkeen 71 % työllistyi heti tai jatkoi koulutuksen aikana aloitettua työtä ja vuoden sisällä 15 % lisää. Vain yksi jatkoi opintoja suoraan valmistuttuaan. Muut vastaajat mm. jäivät äitiyslomalle, viettivät vuoden ulkomailla tai irtisanoutuivat edellisestä työstä. Kenelläkään ei ole sellaista tilannetta, ettei olisi työllistynyt lainkaan.

Kuvio 7 Vastaajien työtilanne valmistumisen jälkeen

7.1.5 *Jatkokoulutus tradenomikoulutuksen jälkeen*

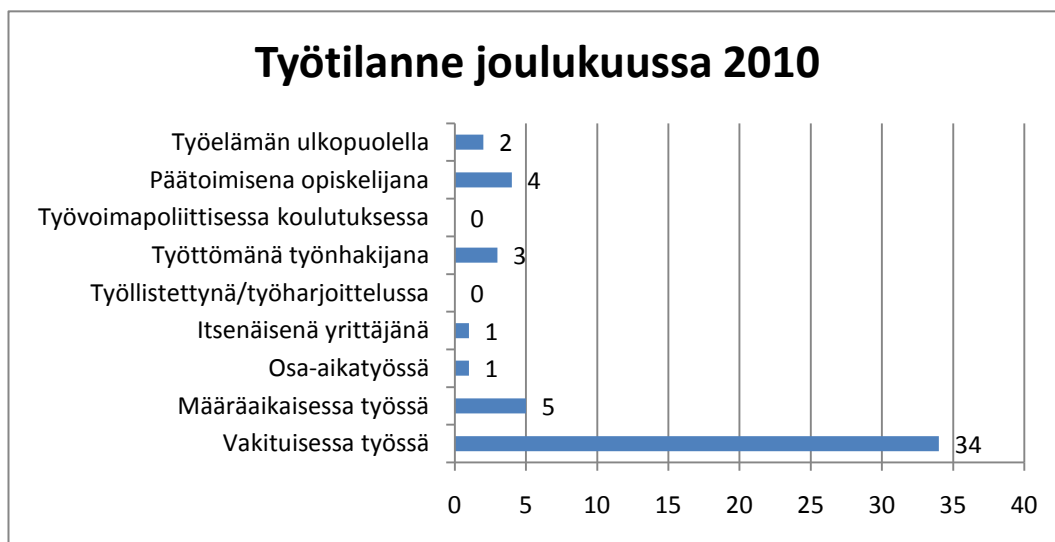
Vain kahdeksan vastaajaa on jatkanut tradenomikoulutuksen jälkeen tutkintoon johtavaan koulutukseen. Kolme on jatkanut kauppatieteiden maisteriksi, kaksi hallintotieteiden maisteriksi, yksi opiskelemaan tilastotieteitä yliopistoon, yksi uusmediaa ja yksi ylempään ammattikorkeakoulutukseen.

7.2 Nykyinen työtilanne

Tämä osio käsittelee vastaajien työtilannetta, nykyistä työtehtävää, ammattinimikettä, työnantajaa, työpaikan sijaintia, palkkaa ja mahdollisia työllistymistä vaikeuttavia tekijöitä.

7.2.1 *Työtilanne joulukuussa 2010*

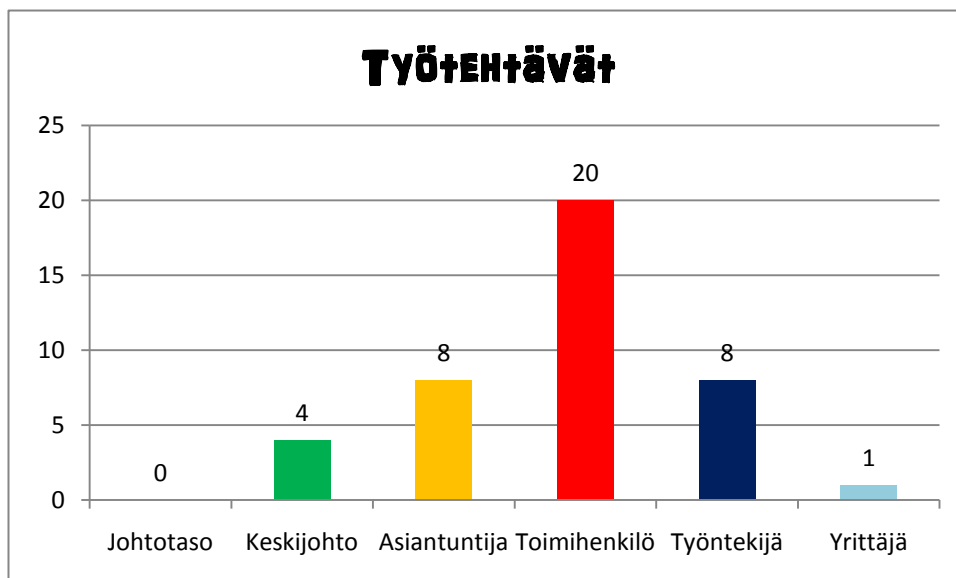
Kun vastaajilta kysyttiin joulukuussa 2010 sen hetkisestä työtilanteesta, oli 34 vastaajista vakituksessa työssä ja viisi määräaikaaisessa työssä. Päätoimisena opiskelijana oli neljä, työttöminä kolme ja työelämän ulkopuolella, tässä tapauksessa äitiyslomalla, oli kaksi vastaajaa. Tähän kysymykseen sai valita useamman vaihtoehdon, siksi vastausten määrä on isompi kuin vastaajien määrä.

Kuvio 8 Vastaajien työtilanne joulukuussa 2010

7.2.2 Työtehtävä vastaushetkellä

Vastanneista lähes puolet toimii toimihenkilönä. Asiantuntijatehtävissä ja työntekijöinä työskentelee kahdeksan kummassakin. Kukaan ei toimi johtotasolla, mutta keskijohdossa työskentelee neljä. Yksi vastaajista toimii maatalousyrittäjänä.

Kuvio 9 Vastaajien työtehtävät

7.2.3 Ammattinimikkeet ja työnantajat

Taulukosta 10 näkyy satunnaisessa järjestyksessä vastaajien yleisimmät ammattinimikkeet ja työnantajat, jos he suostuivat ne kertomaan. Suurimmat Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien työllistäjät ovat ABB, Visma software ja Certia.

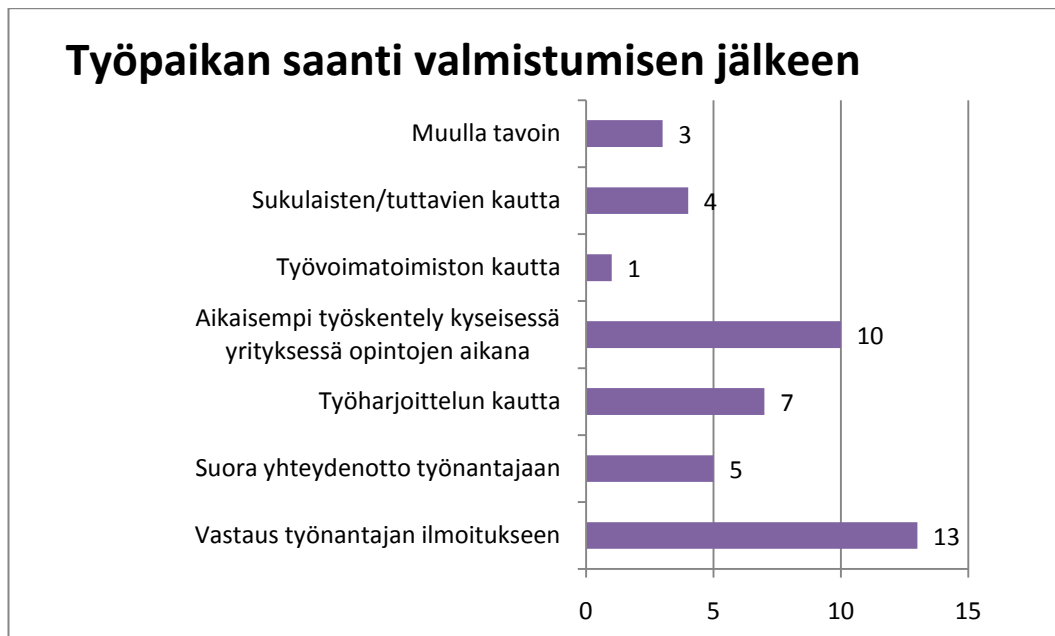
Taulukko 10 Vastaajien yleisimmät ammattinimikkeet ja työnantajat

Ammattinimike	Työnantaja
kirjanpitäjä 6kpl	ABB 5kpl
kirjanpitäjä+konsultti	Visma software 4kpl
chief accountant / senior	Certia 3kpl
palkanlaskija 2kpl	Nordea 2kpl
palkka-asiainhoitaja	Pretax Pohjanmaa
toimistotyöntekijä 2kpl	Pretax City Oy

toimistoapulainen taloushallinnon assistentti talousassistentti taloushallinnon palveluasiantuntija henkilöstöhallinnon palveluasiantuntija henkilöstöasiantuntija henkilöstökonsultti Internal Control Assessor myyntineuvottelija myyntisihteeri myyjä laskenta-assistentti laskuttaja ostolaskunkäsittelijä Quality Assurer manager/HTM team manager sales manager palveluasiantuntija palvelupäällikkö palveluneuvoja sijoitusneuvoja osakeasiantuntija kehityspäällikkö pakettiauton palvelukuljettaja maanviljelijä	Japevi Oy Silta Oy TeliaSonera Anvia OP-keskus Talenom KPMG Deloitte Vaasa machanics Powest Oy ATT Yrityspalvelut VTT Kaurasen ruokapalvelu Lakeuden hydro Lassila & Tikanoja Crimppi Vaasan kaupunki/talousspalv.keskus Seinäjoen energia KPO Tampereen kirjanpito toimisto oy Suomen kunto ja virkistys oy
--	--

7.2.4 Työpaikan saanti valmistumisen jälkeen

Valmistumisen jälkeen vastaajat ovat työllistyneet monella eri tavalla. Eniten, 13 on vastannut työnantajan ilmoitukseen, 10 on työskennellyt kyseisessä yrityksessä jo opintojen aikana ja seitsemän opintojen aikaisen työharjoittelun kautta. Viisi on itse ottanut yhteyttä työnantajaan, neljä sukulaisten tai tuttavien kautta, kaksi henkilöstövuokrausfirman kautta. Lisäksi yksi on rekrytoitu suoraan ja vain yksi on työllistynyt työvoimatoimiston kautta.

Kuvio 10 Työpaikka valmistumisen jälkeen

7.2.5 Työpaikan sijainti

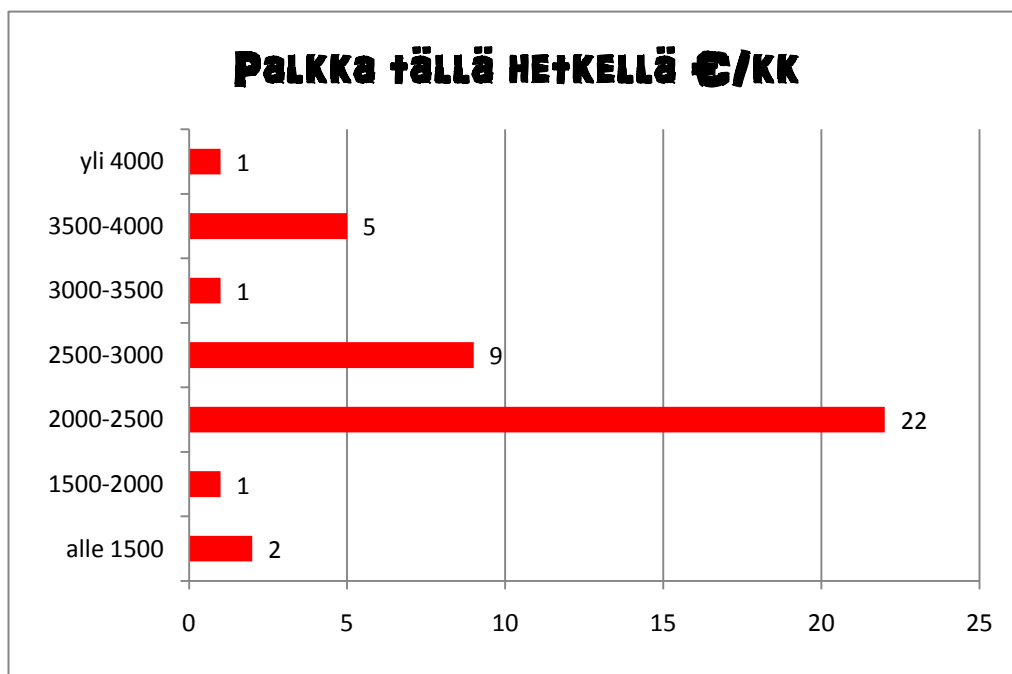
Pääosa vastaajista, 55 % on jäänyt valmistuttuaan töihin Vaasaan tai lähialueelle Pohjanmaalla. Toiseksi eniten työskentelee pääkaupunkiseudulla, 18 %. Muuten valmistuneet ovat jakaantuneet ympäri maan, Itä-Suomea lukuun ottamatta.

Kuvio 11 Vastaajien työpaikan sijainti

7.2.6 Palkka

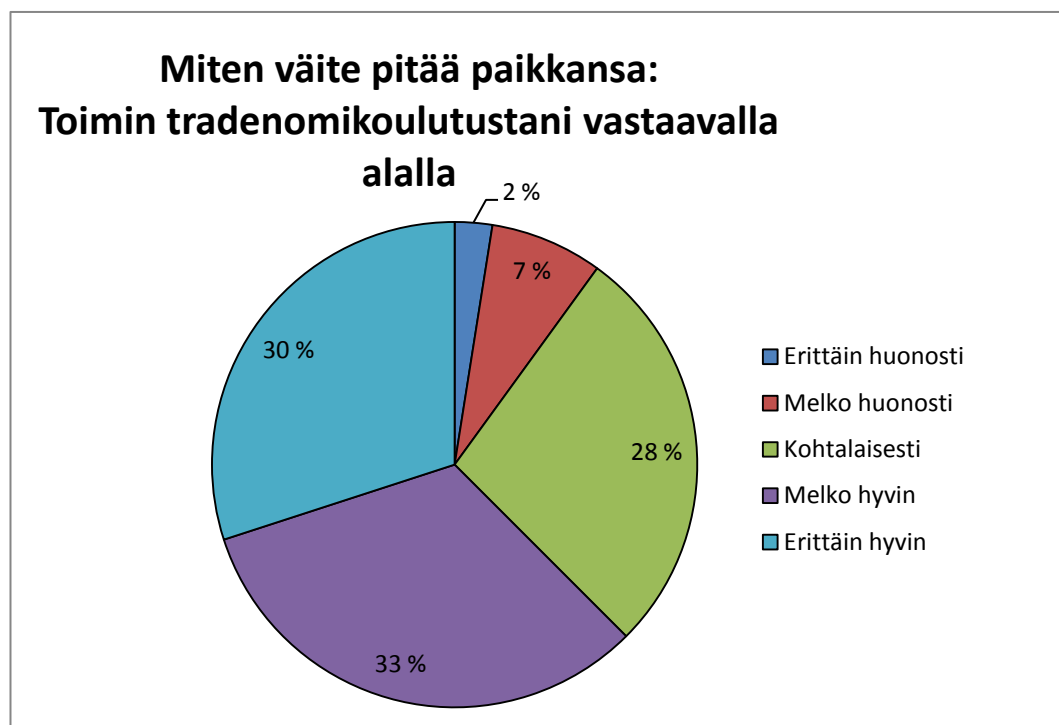
Emme lähteneet kysymään kyselyssä tarkkaa palkkaa, koska arvioimme sen vähentävän kysymykseen vastaamista, vaan jaottelimme ne alla olevassa kuvassa näkyviin osiin. Tradenomin profiilin mukaan tradenomi tienaa keskimäärin 3120 euroa kuukaudessa. Meidän kyselymme vastaukset eivät kuitenkaan viittaa vastaavaan summaan, sillä yli puolet tienaa 2000–2500 euroa kuussa. Yli 3000 euron tuloihin pääsee vain seitsemän vastanneista. Ja kolme vastanneista tienaa alle 2000 euroa. Vastaajat, jotka tienaa enemmän, työskentelevät koulutusta vastaavissa tehtävissä ja vähemmän tienaa taas eivät.

Kuvio 12 Vastaajien palkka tällä hetkellä

7.2.7 Koulutusta vastaavalla alalla toimiminen

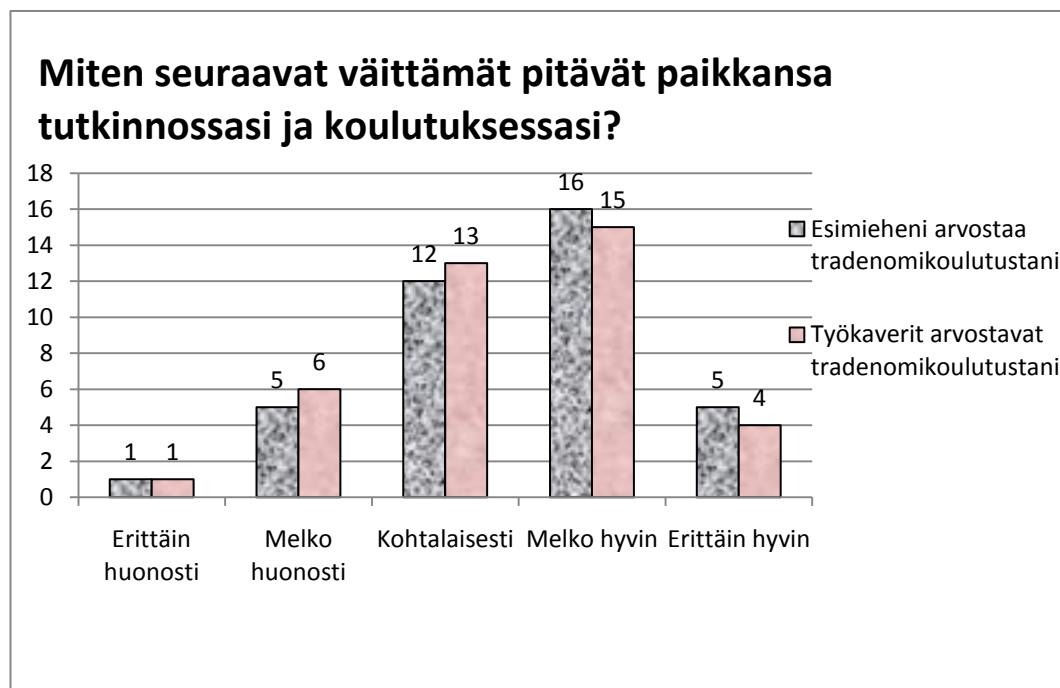
Vastaajille esitettiin väite toimimisesta tradenomikoulutustaan vastaavalla alalla kyselyhetkellä. 63 % kertoo väitteen pitävän erittäin tai melko hyvin paikkansa ja kohtalaisesti 28 % vastanneista. Vain 9 % kertoo väitteen pitävän melko tai erittäin huonosti paikkansa.

Kuvio 13 Vastaajien toimiminen koulutusta vastaavalla alalla

7.2.8 Tradenomikoulutuksen arvostus

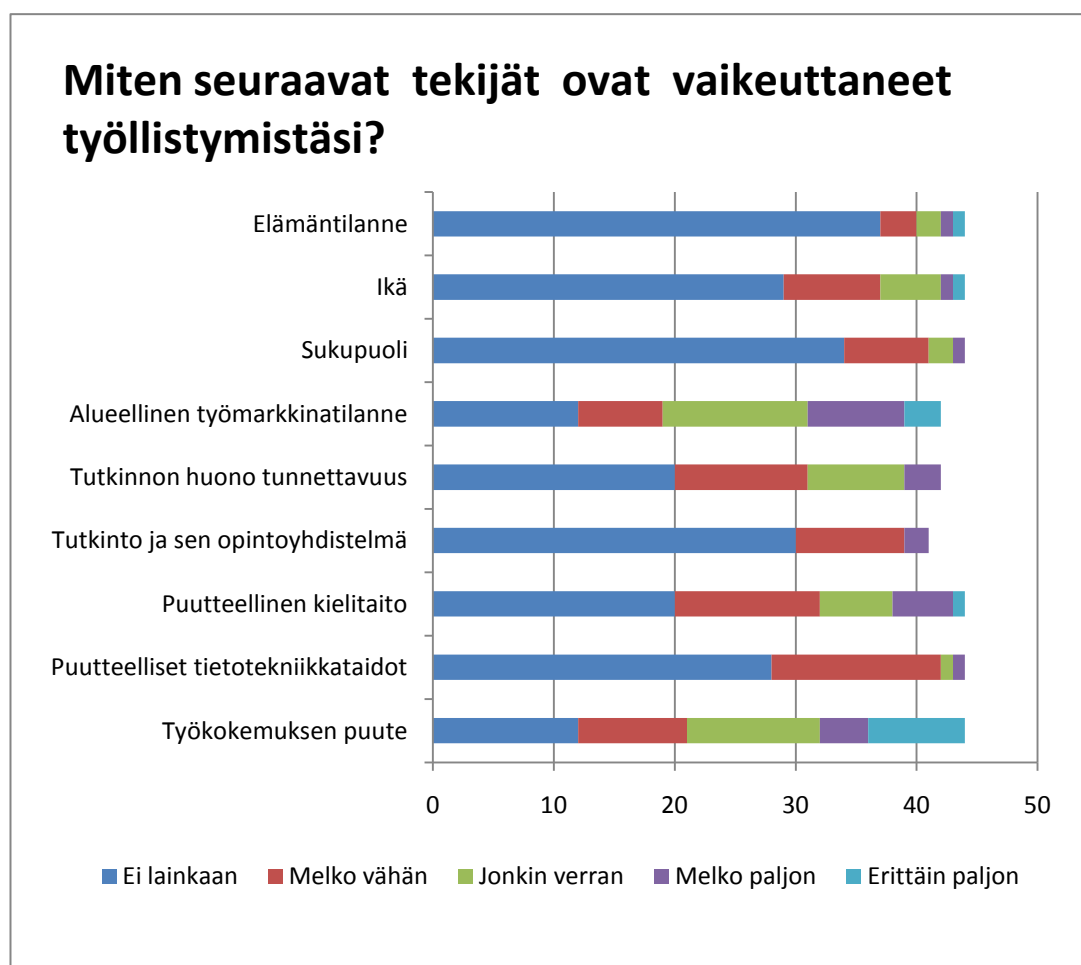
Esimies ja työkaverit arvostavat tradenomikoulutusta aikailla yhtä paljon. Molemmista suurin osa, 62 %, arvostaa vastaajien mielestä sitä melko hyvin tai kohtalaisesti. Sekä esimiehistä että työkavereista noin 10 % arvostaa tradenomikoulutusta erittäin hyvin tai melko huonosti. Lisäksi yksi vastaaja väittää heidän arvostavan sitä erittäin huonosti.

Kuvio 14 Tradenomikoulutuksen arvostus

7.2.9 Työllistymistä vaikeuttaneet tekijät

Seuraavaksi pyydettiin vastaajia arvioimaan, kuinka erilaiset tekijät ovat vaikeuttaneet heidän työllistymistään. Kuvio 15 kertoo, että eniten asiaan ovat vaikuttaneet työkokemuksen puute ja alueellinen työmarkkinatilanne, jonkin verran myös tutkinnon huono tunnettavuus ja puutteellinen kielitaito. Vähiten työllistymistä näistä annetuista tekijöistä ovat vaikeuttaneet elämäntilanne, ikä sekä tutkinto ja sen opintoyhdistelmä.

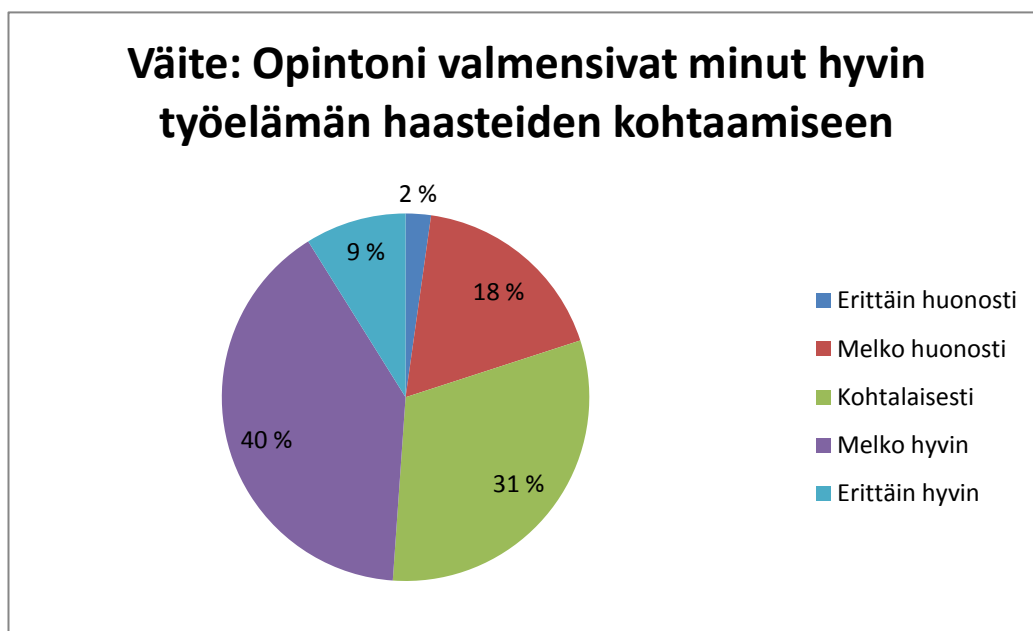
Kuvio 15 Tekijöiden vaikutus työllistymiseen

7.3 Tutkinnon vaikutus työelämään

Tässä osiossa käsittelemme erilaisten väittämien kautta vastaajien mielipidettä tutkinnon vaikutuksesta työelämään.

7.3.1 Opinnot ja työelämän haasteet

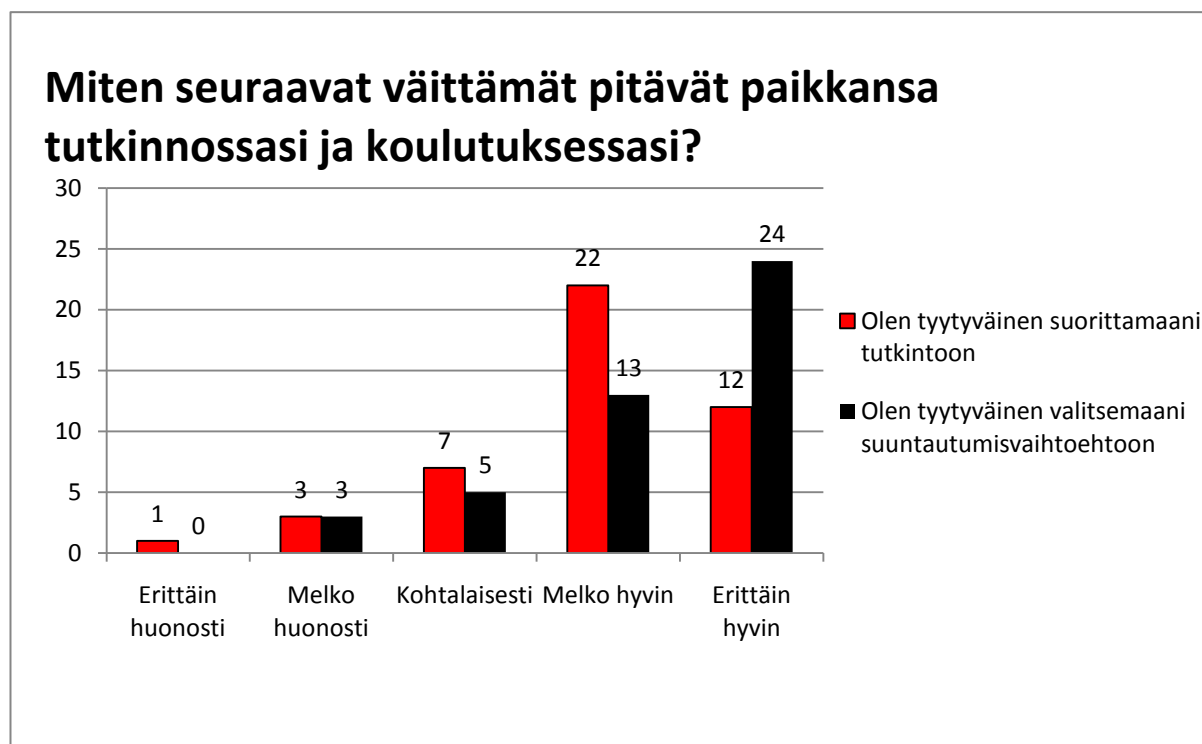
Puolet vastaajista kertoo, että väite ”Opintoni valmensivat minut hyvin työelämän haasteiden kohtaamiseen” pitää melko hyvin tai erittäin hyvin paikkansa. Jopa 31 % kertoo opintojen valmentaneen vain kohtalaisesti ja 18 % vielä melko huonosti.

Kuvio 14 Opintojen valmentaminen työelämän haasteisiin

7.3.2 Tyytyväisyys tutkintoon ja koulutukseen

Seuraavaksi kysyttiin tyytyväisyyttä tutkintoon ja suuntautumisvaihtoehtoon. Tyytymättömyyttä ei ole havaittavissa. Lähes kaikki kertovat väitteiden tyytyväisyydestä pitävät erittäin hyvin tai melko hyvin paikkansa. Yli puolet vastaajista ovat erittäin tyytyväisiä valitsemaansa suuntautumisvaihtoehtoon. Suoritettuun tutkintoon ollaan hiukan vähemmän tyytyväisiä, mutta siihenkin melko tyytyväisiä suurin osa.

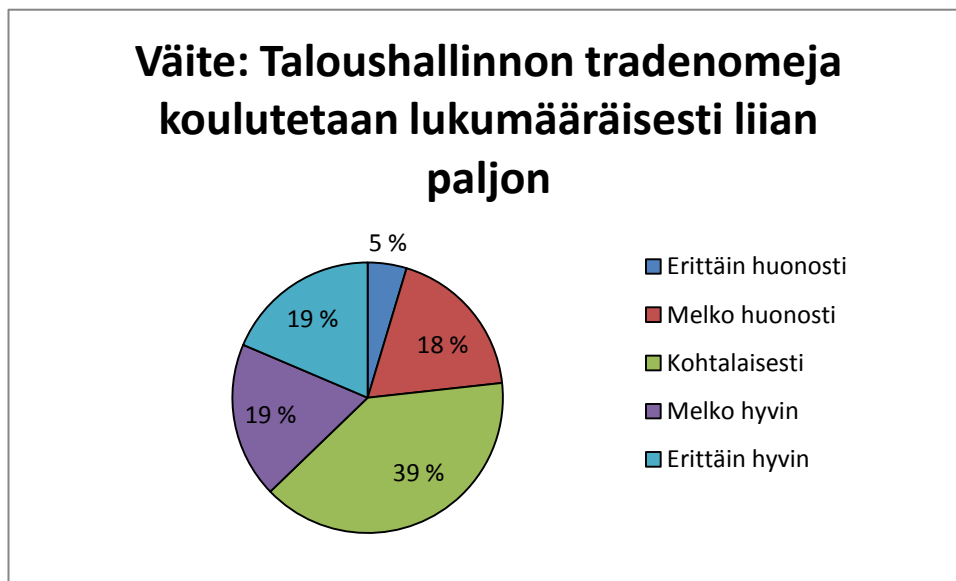

Kuvio 17 Vastaajien tyytyväisyys tutkintoon ja suuntautumisvaihtoehtoon

Kyselyyn vastanneet olisivat halunneet enemmän oman suuntautumisvaihtoehdon kurseja yleisten opintojen kustannuksella. Tällainen väite esitettiin ja 25 % vastasi väitteen pitävän erittäin hyvin paikkansa. Vastaajista 30 % koki väitteen pitävän joko melko hyvin tai kohtalaisesti paikkansa. 16 %:n mielestä väitteen paikkansapitävyys on melko huono tai erittäin huono.

7.3.3 Tradenomien koulutusmäärä

Taloushallinnon tradenomeja koulutetaan vastaajien mielestä lukumääräisesti liian paljon. Tämä väite esitettiin vastaajille ja 38 % kertoi sen pitävän melko hyvin tai erittäin hyvin paikkansa ja vielä 39 % kohtalaisesti. Vastaajat ovat siis hyvin pitkälti tuota mieltä.

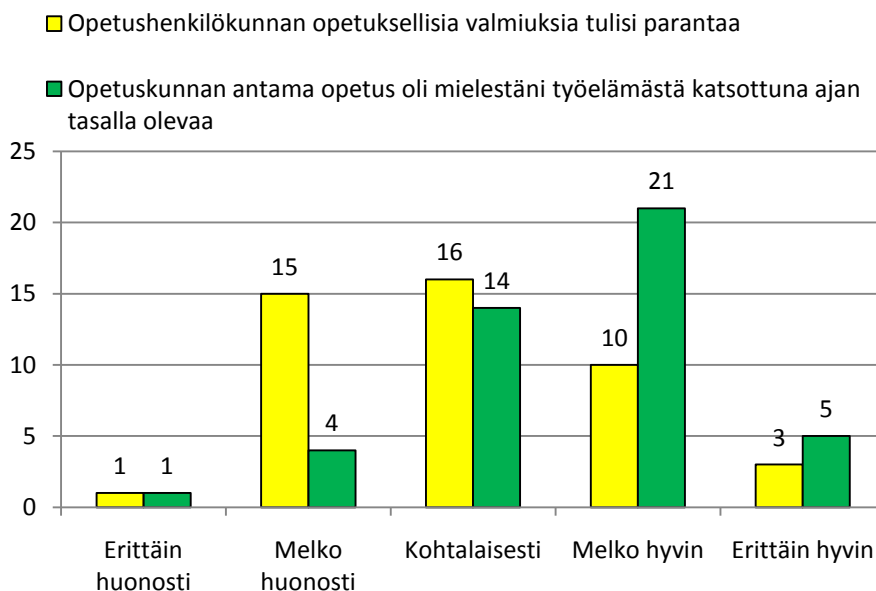

Kuvio 15 Koulutettavien tradenomien määrä

7.3.4 Opetuksen taso ja ajantasaisuus

Opetushenkilökuntaan ollaan kohtuullisen tyytyväisiä. Vastaajista 33 % on sitä mieltä, että väite opetushenkilökunnan valmiuksien parantamisesta pitää vain melko huonosti paikkansa ja 2 %:n mielestä erittäin huonosti. 35 % sanoo väitteen pitävän kohtalaisesti paikkansa. Loput 29 % ovat sitä mieltä, että väite pitää melko tai erittäin hyvin paikkansa, eli heidän mielestä opetushenkilökunnan opetussellisia valmiuksia pitäisi parantaa. Vastaajat pitävät opetuskunnan antamaa opetusta työelämästä katsottuna ajan tasalla olevana. 47 % sanoo kyseisen väitteen pitävän melko hyvin ja 11 % erittäin hyvin paikkansa. 13 % pitää väitteen todellisuutta kohtalaisena ja 9 % melko huonosti paikkansa pitävänä. 2 % ei katso opetuksen olevan ajan tasalla eli väitteen pitävän erittäin huonosti paikkansa.

Miten seuraavat väittämät pitävät paikkansa tutkinnossasi ja koulutuksessasi?

Kuvio 16 Opetuksen taso ja ajantasaisuus

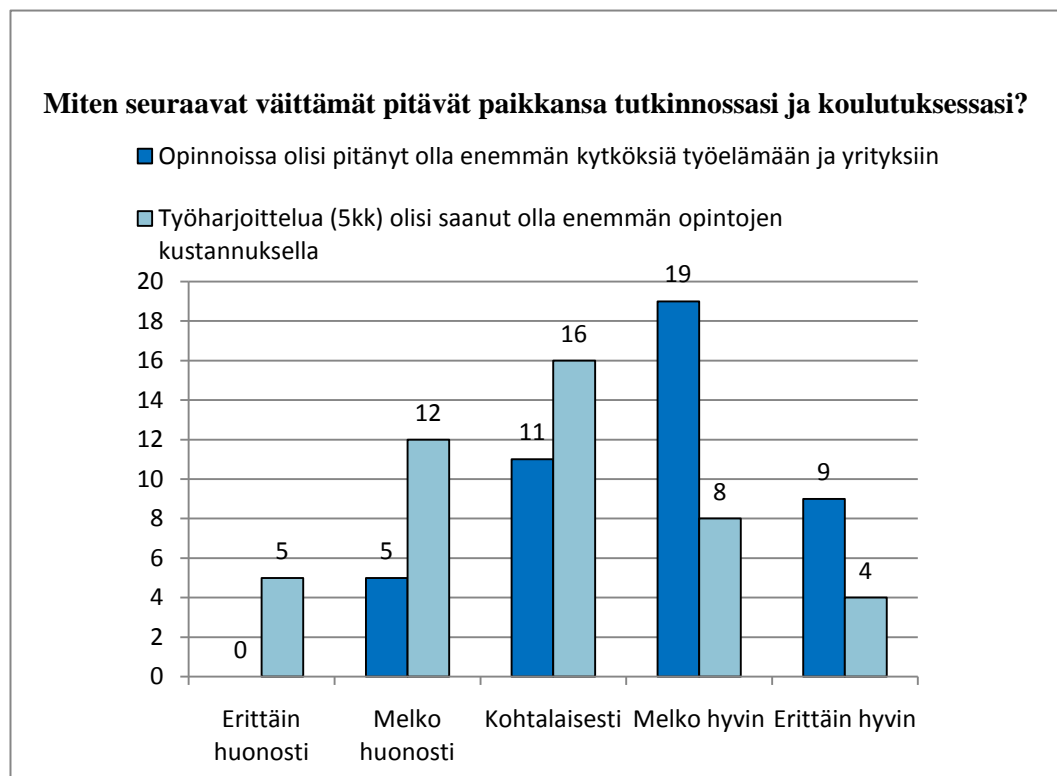
7.3.5 Opetusmenetelmät

Tutkimuksessa esitettiin väitteet luentojen liiallisesta määrästä ja liian vähäisestä pienryhmäopetuksesta. Vastaajista kukaan ei pidä väittämiä erittäin hyvin paikkansapitävinä. 9 % sanoo väittämän luentojen liiallisesta määrästä pitävän melko hyvin paikkansa ja 27 % kohtalaisesti. 64 % on sitä mieltä, että väite pitää melko tai erittäin huonosti paikkansa. Väite pienryhmäopetuksen liian vähäisestä määrästä pitää 5 %:n mukaan melko hyvin ja 36 %:n mukaan kohtalaisesti paikkansa. 59 % vastaajista kokee väitteen pitävän melko tai erittäin huonosti paikkansa.

7.3.6 Opintojen työelämäkytkökset ja työharjoittelu

Seuraavasta kuviosta 20 näkyy vastaajien vastaukset väittämiin opintojen työelämäkytköksistä ja työharjoittelun pituudesta. 62 % vastaajista sanoo väitteen työelämäkytköksistä pitävän melko hyvin tai erittäin hyvin paikkansa eli heidän mielestään kytköksiä työelämään ja yrityksiin pitäisi olla enemmän. 24 %:n mielestä väite pitää kohtalaisesti ja 11 %:n mielestä melko huonosti paikkansa. Kukaan ei

ole sitä mieltä, että väite pitäisi erittäin huonosti paikkansa. Vastausten perusteella suurin osa pitää työharjoittelun pituutta riittävänä. 27 % on sitä mieltä, että väite ”Työharjoittelua (5 kk) olisi saanut olla enemmän opintojen kustannuksella” pitää erittäin hyvin tai melko hyvin paikkansa. Mutta peräti 62 % sanoo, että väite pitää kohtalaisesti tai melko huonosti paikkansa. 11 %:n mielestä väite pitää erittäin huonosti paikkansa.

Kuvio 20 Opintojen työelämäkytkökset ja työharjoittelun pituus

7.3.7 Työelämän tieto- ja taitoalueet

Vastaajia pyydettiin arvioimaan, missä määrin tutkinto on kehittänyt työelämässä vaadittuja tieto- ja taitoalueita (taulukko 11:I) sekä minkä verran he ovat työelämässä tarvinneet kyseisiä tietoja ja taitoja (taulukko 11:II). Taulukko 11 kertoo vastausten keskiarvot asteikolla 1-5. Vastaajien mukaan eniten tutkinto on kehittänyt taloushallintoon liittyvää teoreettista osaamista (4,02), tietotekniikan hallintaa (3,82) ja tiedonhankintataitoja (3,64). Vähiten taas tutkinnon arvioitiin kehittäneen oman alan työkokemusta (2,91), projektiosaamista (2,96) ja oman alan tehtävien käytännön taitoja (3,00). Työelämässä eniten vastaajat arvioivat tarvitseensa tietotekniikan hallintaa (4,27), joustavuutta ja sopeutumiskykyä (4,07)

sekä tiimityötaitoja ja sosiaalisia taitoja (4,04). Vastaajien mielestä vähiten he ovat tarvinneet yritystoiminnan perusteita (2,87) ja projektiosaamista (3,13).

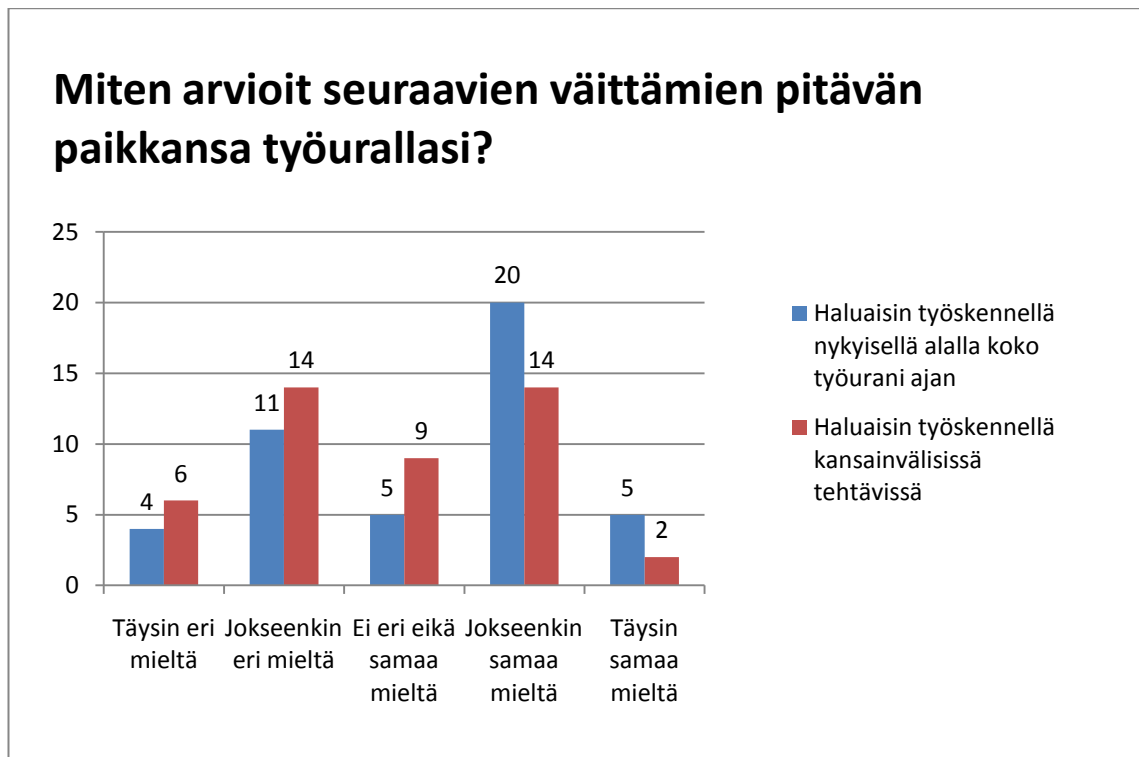
Taulukko 11 Työelämän tieto- ja taitoalueet

	I	II
Taloushallintoon liittyvä teoreettinen osaaminen	4,02	3,44
Analyttiset, systemaattisen ajattelun taidot	3,27	3,53
Oman alan työkokemus	2,91	3,38
Oman alan tehtävien käytännön taidot	3,00	3,64
Yritystoiminnan perusteet	3,27	2,87
Kielitaito	3,22	3,40
Tietotekniikan hallinta	3,82	4,27
Tiedonhankintataidot	3,64	3,73
Projektiosaaminen	2,96	3,13
Oppimiskyky	3,44	3,84
Ongelmanratkaisutaidot	3,38	3,91
Viestintä- ja kommunikointitaidot	3,40	3,96
Tiimityötaidot, sosiaaliset taidot	3,47	4,04
Joustavuus ja sopeutumiskyky	3,47	4,07

1=EI lainkaan 2=Melko vähän 3=Jonkin verran 4=Melko paljon 5=Erittäin paljon

7.3.8 Tulevaisuuden suunnitelmat

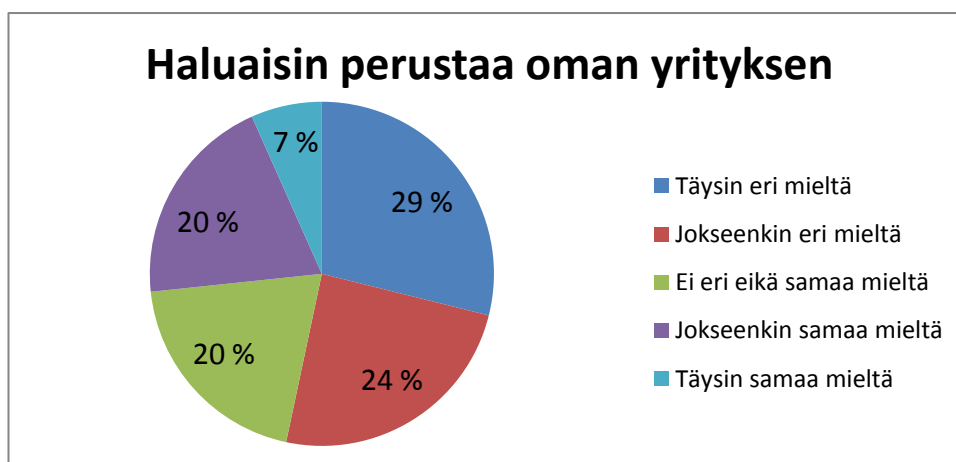
Seuraavan kuvion väitteet tiedustelivat vastaajien halukkuutta työskennellä nykyisellä alalla koko lopputyöuran ajan ja kansainvälisissä tehtävissä. Suurin osuus, 44 %, oli ensimmäiseen väittämään jokseenkin samaa mieltä, mutta jokseenkin eri mieltä sai toiseksi suurimman osuuden, 24 %. Loput jakaantuvat tasaisesti asteikon ääripäihin ja keskelle. Vastaajien halukkuus työskentelyyn kansainvälisissä tehtävissä jakaantuu aikalailla puoliksi asteikon molempiin päihin. Vastaajista 31 % on väitteen kanssa jokseenkin samaa mieltä ja jokseenkin eri mieltä, 20 % ei ole eri eikä samaa mieltä.

Kuvio 21 Vastaajien halukkuus työskennellä nykyisellä alalla tai kansainvälisissä tehtävissä

7.3.9 Halukkuus yrittäjyyteen

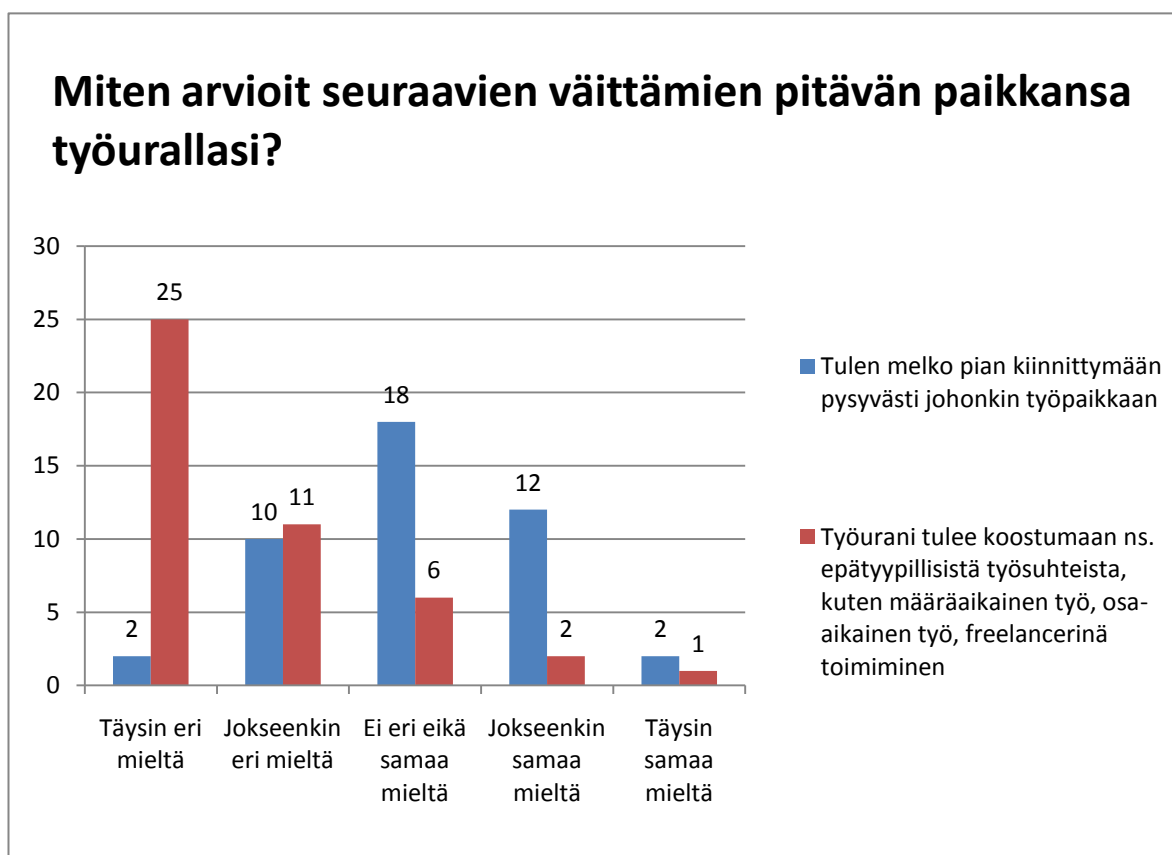
Vastaajat eivät ole kovin innokkaita yrittäjyyteen, mikä ilmenee seuraavasta kuvio-osta. Vain 7 % on väitteen kanssa täysin samaa mieltä ja 20 % jokseenkin samaa mieltä. Suurin osa, 53 % on täysin eri mieltä tai jokseenkin eri mieltä. 20 % ei ole eri eikä samaa mieltä.

Kuvio 22 Vastaajien yrittäjyshalukkuus

7.3.10 Työsuhteen laatu

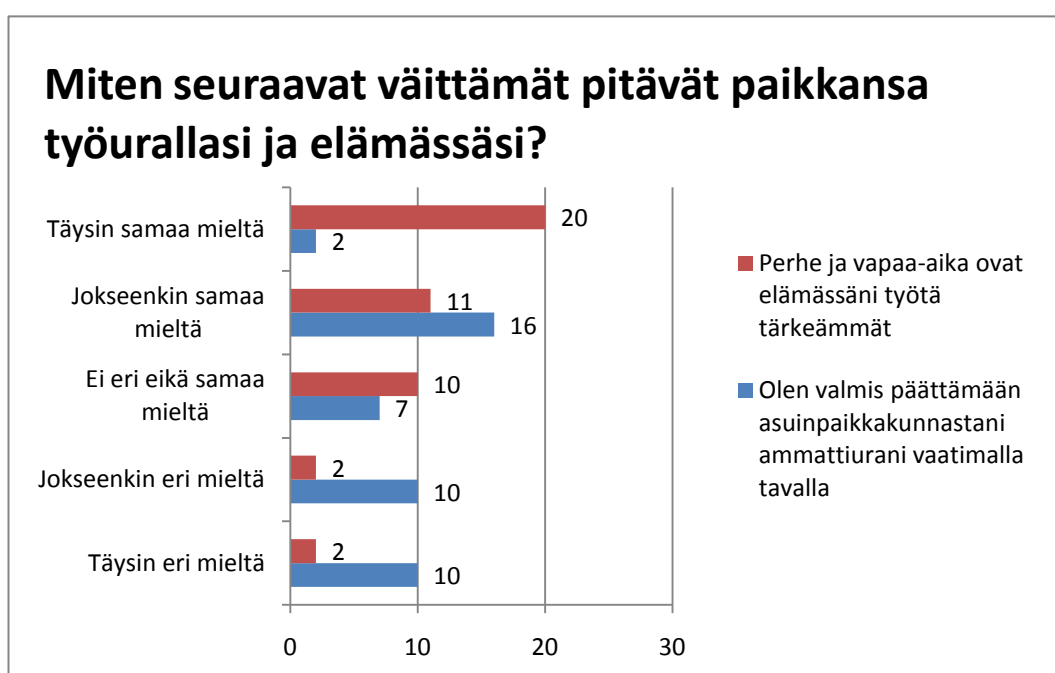
Väitteestä, tuleeko vastaaja kiinnittymään melko pian pysyvästi johonkin työpaikkaan, suurin osa, 41 %, ei ole eri eikä samaa mieltä. 27 % on jokseenkin samaa mieltä ja 23 % jokseenkin eri mieltä. Lähes kukaan ei arvioi työuransa tulevan koostumaan ns. epätyypillisistä työsuhteista, kuten määräaikaisista töistä, osa-aikaisista töistä ja freelancerina toimimisesta. 56 % on täysin erimieltä, 24 % jokseenkin eri mieltä ja vain 7 % on väitteen kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä.

Kuvio 23 Vastaajien arvio työsuhteen laadusta

7.3.11 Työn, perheen ja vapaa-ajan yhteensovittaminen

Vastaajista selvä enemmistö arvostaa perheen ja vapaa-ajan työtä tärkeämmäksi. 68 % on väitteen kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä ja vain 9 % on jokseenkin tai täysin eri mieltä. Väittämä valmiudesta muuttaa asuinpaikkakunnalta ammattiuran vaatimalla tavalla aiheuttaa suurta hajontaa. 4 % on väitteen kanssa täysin samaa mieltä, mutta peräti 36 % on jokseenkin samaa mieltä ja 16 % ei ole samaa eikä eri mieltä. Jokseenkin ja täysin eri mieltä -vaihtoehdot keräävät molemmat 22 %:n kannatuksen.

Kuvio 24 Vastaajien mielipide työuran ja muun elämän yhteensovittamisesta

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Kyselytutkimus Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien työllistymisestä lähetettiin postitse 107 valmistuneelle. Vastauksia saatiin 45 ja näiden perusteella lähdettiin tutkimusongelmia ratkomaan. Vastausprosentti oli 42, joten tutkimus antaa mielestämme kattavan kuvan Vaasan alueen tradenomien työtilanteesta ja tyytyväisyydestä koulutukseen.

8.1 Tulosten analysointi

Positiivista on huomata, että valmistuttuaan kenelläkään vastanneista ei ollut sellaista tilannetta, ettei olisi työllistynyt lainkaan. Peräti 71 % työllistyi heti tai jatkoi koulutuksen aikana aloitettua työtä ja vuoden sisällä valmistumisesta työllistyi vielä 15 %. Työllisyystilanne on kuitenkin muuttunut kyselyhetkellä joulukuussa 2010, jolloin työttömänä oli kolme henkilöä. Vakituudessa työssä oli 34 vastaajaa ja määräaikaisessa viisi. Muut vastaajat olivat äitiyslomalla, opiskelivat ja lisäksi yksi toimi yrittäjänä. Mielestämme vastaukset voidaan tulkita siten, että taloushallinnon tradenomeilla on hyvät mahdollisuudet työllistyä.

Tradenomeista puhuttaessa usein mainitaan heidän työllistyvän johto- tai asiantuntijatehtäviin. Tutkimustulosten perusteella kuitenkin ilmenee, että yhteensä 28 vastaajaa luokittelee itsensä joko toimihenkilöksi tai työntekijäksi. Mainittuja asiantuntijoita ja johtotehtävissä toimivia kuitenkin löytyy, asiantuntijoita kahdeksan ja keskijohdossa neljä. On tietenkin selvää, ettei johtotehtäviin ole edellytyksiä suoraan koulunpenkiltä vaan ensin tarvitaan suorittavan tason työkokemusta. Vastaajat työskentelivät muun muassa kirjanpitoon, palkanmaksuun ja laskutukseen liittyvissä tehtävissä, mutta mukana on myös hienompia ammattinimikkeitä kuten Quality Assurer, Chief accountant ja Internal Control Assessor.

Kyselyn tarkoituksena oli myös selvittää työllistääkö Vaasan seutu ja vastausten perusteella voi ainakin päätellä, että työllistää. Yli puolet on jäänyt valmistuttuaan Vaasaan tai lähialueelle töihin. Pääkaupunkiseudulle on lähtenyt yllättävän paljon väkeä, vastaajista 18 %. Sinne muuttaneet työskentelevätkin korkeapalkkaisimmissa tehtävissä. Tradenomiliiton mukaan tradenomin pitäisi tienata 3120 euroa

kuukaudessa, mutta meidän tutkimuksen mukaan yli 3000 euron palkkoihin ylittää vain seitsemän vastaajaa. Tutkituista suurin osa, 22 tradenomiam, tienaa 2000-2500 euroa ja 9 tienaa 2500-3000 euroa kuussa.

Selvitimme kyselyllä myös vastaajien toimimista tradenomikoulutustaan vastaavalla alalla. Peräti 63 % kertoo väitteen pitävät erittäin hyvin tai melko hyvin paikkansa ja kohtalaisestikin vielä 28 %. Ainoastaan 9 % kokee työskentelevänsä koulutustaan vastaamattomalla alalla. Näin ollen meidän kyselymme tulos sotii oppinäytetyömme alussa mainittua Taloussanomien artikkelia vastaan, jossa väitetään, etteivät tradenomit työskentelisi koulutustaan vastaavalla alalla. Huomioitavaa on kuitenkin se, että meidän työmme käsittelee vain taloushallinnon tradenomeja, kun taas artikkelissa puhutaan kaikista tradenomeista.

Kysymykseen, mitkä tekijät ovat vaikeuttaneet vastaajien työllistymistä, suurimpina annetuista vaihtoehdoista nousivat esiin työkokemuksen puute ja alueellinen työmarkkinatilanne. Muita työllistymistä vaikeuttaneita tekijöitä ovat tutkinnon huono tunnettavuus ja puutteellinen kielitaito. Tämä näkyy myös avoimen kysymyksen vastauksissa, joissa toivottiin opintoihin lisää työharjoittelua, enemmän kieliopintoja sekä oman suuntautumisvaihtoehdon kurseja yleisten opintojen kustannuksella. Tutkintoon ja suuntautumisvaihtoehtoon oltiin kuitenkin suurimmalta osin tyytyväisiä.

Kyselyssä tiedustelimme myös itse taloushallinnon tradenomien mielipidettä siihen, koulutetaanko heitä lukumääräisesti liikaa. Vastaajista 38 % kertoi väitteen pitävän melko tai erittäin hyvin paikkansa ja lisäksi 39 %:n mielestä kohtalaisesti. Eräs avoimeen kysymykseen vastannut oli kuitenkin toista mieltä. Hän toimii rekrytointitehtävissä, arvostaen tradenomitutkintoa ja kertoo, ettei taloushallinnon tradenomeja ole liikaa vapailla markkinoilla.

8.2 Yhteenveto

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneet taloushallinnon tradenomit ovat työllistyneet hyvin ja omaa alaa vastaaviin tehtäviin. Yritykset, jotka tarjoavat opiskelijoille harjoittelupaikkoja, ovat erinomainen väylä työelämään. Monet vastaajista olivat työllistyneet harjoittelu- paikkaansa valmistumisen jälkeen.

Kyselyyn vastanneet tradenomit eivät tienaa niin paljoa kuten väitetään, mutta suurin osa on urallaan vasta alkutaipaleella ja palkka kasvaa vuosien myötä.

Vaikka tradenomikoulutuksen sisältöön sekä opetuksen tasoon oltiin pääosin tyytyväisiä, muutoksiakin toivottiin. Koulutus pitää sisällään monipuolisia opintoja, joissa osaa vain pintaraapaistaan, jolloin syvällisempi tietämys aiheesta jää puuttamaan. Vastaajat toivoivatkin enemmän oman suuntautumisvaihtoehdon opintoja ja vähemmän yleisiä opintoja. Lisäksi toivottiin enemmän työharjoittelua ja kielioopintoja. Koulutus antaa hyvät valmiudet työelämään, jossa kuitenkin käytännön asiat vasta opitaan kunnolla.

Kyselyn tarkoituksena oli saada kattavasti tietoa taloushallinnon tradenomien työllistymisestä, työtehtävistä ja tyytyväisyydestä koulutukseen. Vastausprosentti oli sen verran hyvä, että tulokset ovat mielestämme käyttökelpoisia antamaan totuudenmukaisen kuvan tilanteesta niin koululle kuin tuleville tradenomeillekin. Tulokset käsittelevät kuitenkin vain pientä joukkoa tietystä koulusta, joten niitä ei välttämättä tule valtakunnallisesti yleistää.

LÄHDELUETTELO

Kirjalliset lähteet

Bäckström R. & Nyström S. 2011. Mistä ammattitaitoinen henkilöstö tilitoimistoon? - Tutkimus tilitoimistotyöntekijöiden koulutuksesta. Opinnäytetyö.

Handolin, Sanna. 2008. Tradenomien sijoittuminen työelämään – Case Jämsänkosken tiimiakatemia. Opinnäytetyö.

Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa – sähköiset talouden prosessit käytännössä. Juva: WS Bookwell Oy.

Metsä-Tokila, Timo. 2009. Toimialaraportti 2/2009. Työ- ja elinkeinoministeriö

Meuronen, Hanna-Mari. 2010. Laskentatoimen tradenomien sijoittuminen työelämään. Opinnäytetyö.

Moilanen, N. & Määttä, P. & Määttä, M. 2010. Tradenomien työllistyminen. Opinnäytetyö.

Stenström, M-L. & Laine K. & Valkonen S. 2005. Ammattikorkeakoulut väylänä työelämään. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos

Sähköiset lähteet

Ammattikorkeakoulu 2011. Suomen ammattikorkeakoulut. Vierailtu 9.5.2011.
<http://www.ammattikorkeakoulu.fi/suomen-ammattikorkeakoulut/>

Helsingin seudun kauppakamari 2008. Tradenomien ja työnantajien odotukset eivät kohtaa. Vierailtu 23.10.2008.
http://www.helsinki.chamber.fi/index.phtml?1137_m=2318&1137_o=50&s=229

Jyväskylän yliopisto 2011. Tutkimusstrategiat. Vierailtu 25.4.2011.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat>

Koulutusnetti 2011. Ammattikorkeakoulu. Vierailtu 5.4.2011.
<http://www.koulutusnetti.fi/index.php?path=ammattikorkeakoulu>

Opetusministeriö 2011a. Koulutusjärjestelmä. Vierailtu 5.5.2011.
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutusjaerjestelmae/?lang=fi>

Opetusministeriö 2011b. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakouluissa. Vierailtu 5.4.2011.
http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/opiskelu_ja_tutkinnot/?lang=fi

Opetusministeriö 2011c. Ammattikorkeakoulut. Vierailtu 5.5.2011.
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/ammattikorkeakoulut/?lang=fi>

Procountor 2011. Vierailtu 12.4.2011.
<http://www.procountor.com/taloushallinto.asp>

Taloussanommat 2007. Tradenomit ovat aluepolitiikan uhreja. Vierailtu 23.10.2008.
<http://www.taloussanommat.fi/tyomarkkinat/2007/11/23/tradenomit-ovat-aluepolitiikan-uhreja/200729773/12>

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK 2011. Tradenomitutkimus. Vierailtu 25.4.2011.
<http://www.sttk.fi/fi-FI/tradenomitutkimus2009/>

Taloushallintoliitto 2011. Vierailtu 12.4.2011.
<http://www.taloushallintoliitto.fi/tilitoimistot/>

Tilastokeskus 2011. Vierailtu 9.5.2011.
http://www.stat.fi/til/akop/2010/akop_2010_2011-04-07_tie_001_fi.html

Tradenomiliitto 2011a. Tradenomin profiili. Vierailtu 16.4.2011.
<http://www.tral.fi/info/35>

Tradenomiliitto 2011b. Tradenomit työelämässä. Vierailtu 24.4.2011.
http://www.tradenomiliitto.fi/info/tradenomit_tyuelamassa

Vaasan ammattikorkeakoulu 2011a. Vierailtu 10.3.2011.
<http://www.puv.fi/fi/>

Vaasan ammattikorkeakoulu 2011b. Opetussuunnitelma. Vierailtu 27.4.2011.
<http://www.puv.fi/2010-2011/curricula/T-LT-2010.html#>

Yrittäjät 2011. Vierailtu 12.4.2011.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/taloushallinto/sahkoinentaloushallinto/>

LIITE 1: SAATEKIRJE**Arvoisa Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistunut taloushallinnon tradenomi**

Lähestymme sinua opinnäytetyöhömmme liittyvällä kyselyllä koskien Vaasan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden taloushallinnon tradenomien työllistymistä.

Kyselyllä pyrimme selvittämään kuinka moni valmistuneista on työllistynyt, vastaa-ko saatu työpaikka koulutusta ja kuinka moni on jäänyt Vaasan alueelle töihin. Selvitetään myös mahdollisia työllistymisen esteitä. Saatuja tutkimustuloksia Vaasan ammattikorkeakoulu pystyy jatkossa hyödyntämään opetussuunnitelmien kehittämis-työssä sekä alumni-toiminnan käynnistämisessä.

Saadut vastaukset käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti, eivätkä yksittäisen vastaajan antamat tiedot tule raportoinnissa ilmi siten, että hän olisi tunnistettavissa. Aineiston analysointi ja raportointi eteenpäin tehdään pelkästään yhteenvetotietojen pohjalta.

Pyydämme Sinua vastaamaan huolellisesti kaikkiin kysymyksiin ja palauttamaan lomakkeen oheisessa kirjekuoressa (postimaksu maksettu) 23.12.2010 mennessä.

Vastaa kysymyksiin rengastamalla oikea vaihtoehto tai kirjoittamalla vastaus sille varattuun tilaan.

Kiitos vaivannäöstäsi!

Toni Kulmala

Elina Rintamäki

II. NYKYINEN TYÖTILANNE

9. Työtilanne tällä hetkellä (Voit valita useamman vaihtoehdon tarvittaessa)

- a) vakituisessa työssä
- b) määräaikaisessa työssä
- c) osa-aikatyössä
- d) itsenäisenä yrittäjänä/ammattinharjoittajana
- e) työllistettynä/työharjoittelussa
- f) työttömänä työnhakijana
- g) työvoimapolitiisessa tai vastaavassa koulutuksessa
- h) päätoimisena opiskelijana
- i) muuten työelämän ulkopuolella, miten?

10. Millaisissa työtehtävissä toimit

- a) Johtotaso
- b) keskijohto
- c) asiantuntija
- d) toimihenkilö
- e) työntekijä
- f) yrittäjä

11. Ammattinimike

12. Nykyinen työnantaja

13. Miten sait valmistumisen jälkeen työpaikan

- a) Vastasin työnantajan ilmoitukseen
- b) Otin suoraan yhteyttä työnantajaan
- c) Opintojen aikana suoritetun työharjoittelun kautta
- d) Aikaisempi työskentely kyseisessä yrityksessä opintojen aikana
- e) Työvoimatoimiston kautta
- f) Sukulaisten/tuttavien kautta
- g) Muulla tavoin, miten

14. Työpaikan sijainti

- a) Vaasa tai muu Pohjanmaan alue
- b) Keski- tai Etelä-Pohjanmaa
- c) Länsi-Suomi
- d) Pääkaupunkiseutu
- e) Muu Etelä-Suomi
- f) Itä-Suomi
- g) Keski-Suomi
- h) Pohjois-Suomi

15. Kuukausipalkkasi tällä hetkellä kuukaudessa (euro)

- a) alle 1500
- b) 1500-2000
- c) 2000-2500
- d) 2500-3000
- e) 3000-3500
- f) 3500-4000
- g) yli 4000

Vastaa kysymyksiin 16-21, valitsemalla sopivin vaihtoehto 1-5:

16. Miten seuraavat väittämät pitävät paikkansa nykyisessä työssäsi?

1=erittäin huonosti 2=melko huonosti 3=kohtalaisesti 4=melko hyvin 5=erittäin hyvin

a) Toimin tradenomikoulutustani vastaavalla alalla	1	2	3	4	5
b) Työtehtäväni edellyttävät jatkuvaa uuden oppimista	1	2	3	4	5
c) Työtehtäväni ovat haasteellisia	1	2	3	4	5
d) Työtehtävieni vaatimustaso vastaa koulutustani	1	2	3	4	5
e) Tuloni vastaavat työtehtäviäni ja asemaani	1	2	3	4	5
f) Viihdyn työssäni	1	2	3	4	5
g) Esimieheni arvostaa tradenomikoulutustani	1	2	3	4	5
h) Työkaverit arvostavat tradenomi koulutustani	1	2	3	4	5
i) Pystyn soveltamaan tradenomikoulutuksessa oppimiani tietoja ja taitoja laajasti työssäni	1	2	3	4	5

17. Missä määrin seuraavat tekijät ovat vaikeuttaneet työllistymistäsi koulutusta vastaavaan työhön valmistumisen jälkeen

1=ei lainkaan 2=melko vähän 3=jonkin verran 4=melko paljon 5=erittäin paljon

a) Työkokemuksen puute	1	2	3	4	5
b) Puutteelliset tietotekniikkataidot	1	2	3	4	5
c) Puutteellinen kielitaito	1	2	3	4	5
d) Tutkinto ja sen opintoyhdistelmä	1	2	3	4	5
e) Tutkinnon huono tunnettavuus	1	2	3	4	5
f) Alueellinen työmarkkinatilanne	1	2	3	4	5
g) Sukupuoli	1	2	3	4	5
h) Ikä	1	2	3	4	5
i) Perheeseen ja muuhun elämäntilanteeseen liittyvä syy	1	2	3	4	5
j) joku muu, mikä? _____	1	2	3	4	5

III. TUTKINNON VAIKUTUS TYÖELÄMÄÄN

18. Miten seuraavat väittämät pitävät paikkansa tutkinnossasi ja koulutuksessasi?

1=erittäin huonosti 2=melko huonosti 3=kohtalaisesti 4=melko hyvin 5=erittäin hyvin

a) Opintoni valmensivat minut hyvin työelämän haasteiden kohtaamiseen	1	2	3	4	5
b) Opinnossa olisi pitänyt olla enemmän kytköksiä työelämään ja yrityksiin	1	2	3	4	5
c) Opetushenkilökunnan opetuksellisia valmiuksia tulisi parantaa	1	2	3	4	5
d) Opetushenkilökunnan antama opetus oli mielestäni työelämästä katsottuna ajan tasalla olevaa	1	2	3	4	5
e) Opetuksessa oli liikaa luentoja	1	2	3	4	5
f) Opetuksessa oli liian vähän pienryhmäopetusta	1	2	3	4	5
g) Olen tyytyväinen suorittamaani tutkintoon	1	2	3	4	5
h) Olen tyytyväinen valitsemaani suuntautumisvaihtoehtoon	1	2	3	4	5
i) Oman suuntautumisvaihtoehdon kurseja olisi saanut olla enemmän yleisten opintojen kustannuksella	1	2	3	4	5
j) Työharjoittelua (5kk) olisi saanut olla enemmän opintojen kustannuksella	1	2	3	4	5
k) Taloushallinnon tradenomeja koulutetaan lukumääräisesti liian paljon	1	2	3	4	5
l) Tradenomikoulutuksen sisällön laatu ja työelämän tarve vastaavat toisiaan	1	2	3	4	5

19. Arvioi, missä määrin tutkintosi on kehittänyt seuraavia työelämässä hyödyllisiä tieto- ja taitoalueita

1=ei lainkaan 2=melko vähän 3=jonkin verran 4=melko paljon 5=erittäin paljon

a) Taloushallintoon liittyvä teoreettinen osaaminen	1	2	3	4	5
b) Analyttiset, systemaattisen ajattelun taidot	1	2	3	4	5
c) Oman alan työkokemus	1	2	3	4	5
d) Oman alan tehtävien käytännön taidot	1	2	3	4	5
e) Yritystoiminnan perusteet	1	2	3	4	5
f) Kielitaito	1	2	3	4	5
g) Tietotekniikan hallinta	1	2	3	4	5
h) Tiedonhankintataidot	1	2	3	4	5
i) Projektiosaaminen	1	2	3	4	5
j) Oppimiskyky	1	2	3	4	5
k) Ongelmanratkaisutaidot	1	2	3	4	5
l) Viestintä- ja kommunikointitaidot	1	2	3	4	5
m) Tiimityötaidot, sosiaaliset taidot	1	2	3	4	5
n) Joustavuus ja sopeutumiskyky	1	2	3	4	5

20. Arvioi, minkä verran olet tarvinnut työelämässä näitä tieto- ja taitoalueita

1=ei lainkaan 2=melko vähän 3=jonkin verran 4=melko paljon 5=erittäin paljon

a) Omaan alaan liittyvä teoreettinen osaaminen	1	2	3	4	5
b) Analytyttiset, systemaattisen ajattelun taidot	1	2	3	4	5
c) Oman alan työkokemus	1	2	3	4	5
d) Oman alan tehtävien käytännön taidot	1	2	3	4	5
e) Yritystoiminnan perusteet	1	2	3	4	5
f) Kielitaito	1	2	3	4	5
g) Tietotekniikan hallinta	1	2	3	4	5
h) Tiedonhankintataidot	1	2	3	4	5
i) Projektiosaaminen	1	2	3	4	5
j) Oppimiskyky	1	2	3	4	5
k) Ongelmanratkaisutaidot	1	2	3	4	5
l) Viestintä- ja kommunikointitaidot	1	2	3	4	5
m) Tiimityötaidot, sosiaaliset taidot	1	2	3	4	5
n) Joustavuus ja sopeutumiskyky	1	2	3	4	5

21. Miten arvioit seuraavien väittämien pitävän paikkansa omalla työurallasi tai elämässäsi yleensä

1=täysin eri mieltä 2=jokseenkin eri mieltä 3=ei eri eikä samaa mieltä 4=jokseenkin samaa mieltä 5=täysin samaa mieltä

a) Haluaisin työskennellä nykyisellä alalla koko työurani ajan	1	2	3	4	5
b) Haluaisin työskennellä kansainvälisissä tehtävissä	1	2	3	4	5
c) Haluaisin perustaa oman yrityksen	1	2	3	4	5
d) Tulen melko pian kiinnittymään pysyvästi johonkin työpaikkaan	1	2	3	4	5
e) Työurani aikana minulla tulee olemaan useita ammatteja	1	2	3	4	5
f) Työurani tulee koostumaan ns. epätyypillisistä työsuhteista, kuten määräaikainen työ, osa-aikainen työ, freelancerinä toimiminen	1	2	3	4	5
g) Tavoitteenani on (ollut) saavuttaa pysyvä ja turvattu työpaikka	1	2	3	4	5
h) Perhe ja vapaa-aika ovat elämässäni työtä tärkeämmät	1	2	3	4	5
i) Olen valmis päättämään asuinpaikkakunnastani ammattuurani vaatimalla tavalla	1	2	3	4	5
j) Tulen jatkuvasti opiskelemaan omaa alaani ja ammattiani varten	1	2	3	4	5
k) Haluan työssäni olla riippumaton ja tehdä asiat omalla tavallani ja omaan tahtiin	1	2	3	4	5
l) Haluan turvallisen työpaikan, jonka tulevaisuus on ennakoitavissa	1	2	3	4	5
m) Haluan kehittyä yhden tehtäväalueen erityisosajaksi	1	2	3	4	5
n) Tulen etenemään johtavaan asemaan jossain vaiheessa työuraani	1	2	3	4	5
o) Haluan, että työssäni on haasteita	1	2	3	4	5
p) Haluan, että perhe, ura ja itseni kehittäminen ovat sopuinnussa keskenään	1	2	3	4	5

LIITE 3: AVOIMEN KYSYMYKSEN 22 VASTAUKSET

Miten kehittäisit tradenomitutkintoa ja/tai mitä olisit halunnut opiskella enemmän tms?

(sulkeissa valmistumisvuosi)

1. En muista enää, jäikö silloisesta opiskelusta mitään (ja mitä?) mahdollisesti hampaankoloon. Päällimmäisenä ajatuksena olin silloiseen koulunkäyntiin, sekä tapaan että sisältöön tyytyväinen. (2006)
2. Omasta näkökulmastani palkka-asioihin liittyviä kursseja olisi saanut olla enemmän (oli 1 teoria ja 1 käytäntö). (2008)
3. Enemmän vieraita kieliä liike-elämän sanaston osalta. Taloushallinnon tietojärjestelmiin tutustumista käytännönläheisesti. Muutamat peruskurssit (mm. yritysten yhteiskuntavastuu, henkilöstöressurssien ohjaus) täysin turhia työelämän kannalta. Näiden tilalle jotain enemmän työelämää tukevaa. (2010)
4. Vähemmän pakollisia yleissivistäviä ja turhia kursseja ja enemmän tai laajempia suuntautumisvaihtoehdon kursseja. Koulu voisi tehdä enemmän yhteistyötä yksityissektorin yritysten kanssa ja helpottaa opiskelijoiden työharjoittelupaikan saamista. Kaikille taloushallinnon opiskelijoille ei tunnu riittävän samassa kaupungissa harjoittelupaikkaa ja tämä hidastaa valmistumista (jos jää siis ilman työharjoittelupaikkaa...) (2010)
5. Lisää työharjoittelua ja suuntaavia opintoja (2010)
6. -
7. Opinnoista on jo niin paljon aikaa (10v) joten kehittämisehdotusten antaminen on haasteellista. Kuitenkin toivon, että opinnot ja sisältö on muuttunut tässä viimeisen kymmenen vuoden aikana, sillä meidän vuosikurssi oli ensimmäinen Vaasan amk:ssa opiskellut tradenomiryhmä. Erityiskiitos kuitenkin Aaro Leppilahdelle, jonka opeilla oli konkretiaa ja vaatimustaso korkealla. (2000)
8. Olisin kaivannut enemmän opintoja sijoittamiseen ja säästämiseen liittyen. Koko opiskeluaikana oli vain 1 kurssi tästä aiheesta. Oman opinnäytetyöni pohjalta voin sanoa, että kiinnostusta tällaiseen olisi todella paljon. Myös tietämys tältä alalta on todella pientä opiskelijoiden keskuudessa. Olisin toivonut myös, tai jälkikäteen on tullut mieleen, että koulussa olisi hyvä puhua palkoista ja siitä miten valmistautua palkkakeskusteluun. Tuntuu, että moni nuori pyytää liian vähän palkkaa ensimmäisistä työsuhteistaan. Kitsaat työnantajat käyttävät hyväksi hölmöjä nuoria, kun ei ole minkäänlaista tietämystä siitä, mitä pitäisi saada. Tietotekniikan opiskelussa olisin kaivannut enemmän käytännönläheisyyttä ja siitä, että olisi oikeasti harjoiteltu sellaisten ohjelmien käyttöä joita tosi monessa työpaikassa tarvitaan (esim. exco, sap). (2006)
9. -
10. -
11. -
12. -
13. Meidän aikanamme ei käytetty kirjanpito- yms. taloushallinto-ohjelmistoja, mikä oli suuri virhe ammatillisen osaamisen kannalta. Opetuksessa pitää ehdottomasti käyttää ajanmukaisia tietoteknisiä sovelluksia. Turhia kursseja pitää karsia ja käyttää aika paremmin suuntautumisvaihtoehdon mukaisiin aineisiin. Turhia kursseja ovat mm. vapaasti valittaviin opintoihin kuuluvat liikuntakurssit sekä kaikenmaailman työtuolinsäätökurssit. (2001)
14. -
15. -
16. En tiedä onko mitenkään mahdollista, mutta työharjoittelua voisi olla ehkä hieman enemmän ja sitä kautta yritysten tulisi antaa tehdä niitä vaativampiakin tehtäviä, että opiskelija oppii esim. harjoittelu-aikanaan jo, että miten käytännössä tehdään kirjanpidon ”pulma”-tehtäviä. Lisäksi tulisi olla enemmän mielestäni mahdollisuuksia ottaa taloushallinnon syventäviä kursseja kuten verotusta. (2010)
17. -

18. Kieliä tulisi olla enemmän. Tulin opiskelemaan kauppiksen kautta, jossa oli jo opiskeltu kaupallista sanastoa 3 vuotta. Tradenomiopinnoissa jouduin ottamaan lisäkurssin. Lisäkurssit ovat ok, mutta niiden pitäisi keskittyä kohentamaan perustietoja ei niinkään kaupallista sanastoa jota oli jo kauppiksessa opiskeltu. Kurssin tulisi tuoda kauppisopiskelijoita lähemmäs lukion kielitaitovaatimuksia. (2001)
19. Lisää kieliopintoja. Laajempi kokonaisuus taloushallinnon opintoihin, pitää sisällään paljon enemmän kuin vain kirjanpitoa ja rahoitusta. (2001)
20. Valmistumisesta on sen verran pitkä aika, että ei enää muista onko ollut jotain toivomuksia. (2006)
21. Enemmän yhteyksiä myös ilta/aikuispuolen opiskelijoille yrityselämään, vaikkapa yritysesittelyinä/käynteinä tms eli kosketusta käytäntöön. Palkkahallintoon liittyvät asiat voisivat korostua enemmän ja ainakin itse olisin kaivannut paremmin esim. yritysverotukseen liittyviä kursseja, vaikkapa sitten vapaavalintaisina kursseina. Talousjohtamista vaikkapa projektirahoituksen suunnittelusta ja toteuttamisesta. Koulutus sinänsä oli hyvä, tiivis paketti ja ainakin itse olin siihen sellaisenaan erittäin tyytyväinen. se antoi hyvät eväät työelämään, vaikka joitain asioita olisi tehnyt mielellään toisin. (2008)
22. –
23. Itse jatkoin aikoinaan suoraan merkonomiopinnoista tradenomiksi. Ilman sen suurempia odotuksia. Opinnot suoritin vasemmalla kädellä, parin työn ohessa. Nyt kun itse myös rekrytoin henkilöitä, taloushallinnon tradenomi on it-tradenomin ohella kyllä arvostetuin tutkinto. Me juuri päätettiin yksi rekrykartoitus ja voin todeta, että ainakaan ei liikaa ole vapailla markkinoilla talhal-tradenomeja. (2001)
24. –
25. –
26. Enemmän käytäntöä, vähemmän teoriaa. Enemmän pääaineopintoja, vähemmän yleisiä opintoja. (2005)
27. Eri yritysmuotojen kirjanpitoa täytyy harjoitella käytännössä, ei pelkästään teoriassa. Kotiläksyjen tarkistaminen taululla ei riitä. (2000)
28. Palkkahallintoa oli liian vähän. (2008)
29. Enemmän kosketusta työelämään/yrityksiin. Vierasluennoitsijoita. Projektinhallintaa/johtamista. Tietoa suuntautuville millaisia töitä mahdollisuus saada/hakea. Mahdollisuus tutustua erilaisiin taloushallinnon tietojärj.sovelluksiin. (2010)
30. Lainopillisia opintoja on liian vähän verrattuna siihen kuinka paljon niitä oikeasti tarvitaan. Toiseksi oman pääaineen syventäviä opintoja on myös liian vähän. Kursseja ei tarvitse lisätä, vaan yleisopinnoissa oli ainakin minun opintoaikana kaikenmaailman huuhaa-kursseja, joilla taas ei tee palaneen puupennin vertaa oikeassa työelämässä. (2002)
31. –
32. Enemmän tilintarkastusta. Mahdollisuuksia harjoitella tilintarkastusyrietyksissä. (2007)
33. Tutkinto on hyvä tällaisenaan, verrattuna esim. siihen että joissain ammattikorkeakouluissa ei tradenomiopiskelijat valitse suuntautumista ollenkaan, vaan lukevat joka ainetta vähän. Suuntautuminen antaa alan ”erikoisosaamisen”, ainakin todistuksessa ellei käytännössä. Niinhän se on, että töissä oppii, ei koulussa. Koulusta kuitenkin saa ne paperit, joilla voi hakea töitä. Itse olen tyytyväinen tradenomitutkintoon, vaikka jatkan vielä opiskelua yliopistossa (KTM). (2009)
34. –
35. Oman suuntautumisvaihtoehdon opintoja olisi pitänyt olla enemmän sekä kielten opintoja, erityisesti englanti ja ruotsi. Tietotekniikan kursseja lisää. Enemmän kontakteja työelämään ja että oppilaitos olisi enemmän mukana esim. työharjoittelupaikkojen hankkimisessa. (2002)
36. –
37. –
38. Vapautuksia siihen koulutukseen, jotta voi tehdä töitä enemmän koulun ohella. (2009)
39. –

40. Kyllähän asia on niin, että työelämä opettaa. Koulutuksessa annetaan ymmärtää, että ovet ovat avoimina ties minne ja voit itse vaikuttaa asioihin ja niiden tekemiseen. Ihan fakta on ettei yksikään taloushallinnon tradenomi heti valmistuttuaan voi vaikuttaa työtehtäviinsä. Täytyy aloittaa pohjalta, jotta voi todistaa arvonsa työelämässä. Jonkinlaista tosielämän realismia opetuksessa vaadittaisiin. Liiaaksi käytettiin aikaa käsin kirjausten tekemiseen, kaikki yritykset käyttävät kuitenkin ohjelmia. Eli opetus ei antanut riittäviä valmiuksia käytännön työtehtäviin. Myös muita olennaisia oletetun työtehtävän asioita jäi käymättä kuten esim. tiliotteiden käsittely, toistuvaissuoritusten käsittelyä eri kustannuspaikoilla ja myös raportointi ja sen merkitys. Talousjohtaminen ja esimiestyö mukaan esim. syventäviin opintoihin, mitä ei Vaasassa voi lukea, muualla kyllä. Nostakaa opetuksen tasoa myös Vaasassa, sieltä valmistuvat oppilaat ovat nyt heikommalla jos mietitään työllistymistä muualla kuin ruotsinkielisellä rannikolla. (2002)
41. Enemmän käytäntöä eri työtehtävistä. (2010)
42. Tutkintoni on talouden ja hallinnon ko. ohjelmasta, suuntautumisena taloushallinto. Se tutkinto sopii hyvin nykyiseen työhöni ja tehtävään, joskin vastaan IT-firman yhden kansainvälisen tuotteen myynnistä suuryrityksille. Kun tutkinnossa on riittävä määrä katelaskelmia vinkkelistä ja toisesta, niin se soveltuu erinomaisesti kannattavuudesta ja budjetoinnista vastuulliseen tehtävään. En voisi toimia nykyisessä työssäni, mikäli suuntautuminen olisi ollut myynti ja markkinointi. En siis ole suoraan koulusta vastaavassa työssä, tietoisesti. Valitsin aikanaan talouden sen takia, että muut metodit oppii lukemalla, taloushallinnon laskemalla.. paljon... Eikö Vaasan amk:ssa vieläkö ole etunimi.sukunimi - pohjaisia sähköpostiosoitteita? (2002)
43. Enemmän taloushallinnon ohjelmistoihin tutustumista. (2006)
44. Enemmän käytännön palkanlaskua, kirjanpitoa. Aikuisopiskelijat pitäisi huomioida enemmän. Mielestäni Vaasan amk:ssa on erittäin päteviä opettajia! (2010)
45. Tärkein kehittämiskohde tradenomitutkinnolle olisi yleisellä tasolla. Vähentää aloituspaikkojen tarjontaa valtakunnallisesti, jolloin sisäänpääsy opintoihin vaikeutuisi ja oppilaitos ei joutuisi ottamaan huomion opintomenestyksen omaavia henkilöitä sisään. Edellä mainittu koskee sitä vaihtoehtoa, jos tradenomitutkinto haluaa profiloitua ns. korkeakoulututkinnoksi. Toisena vaihtoehtona on se, että jatketaan entisellään ja koulutetaan tradenomeja ”rehellisesti” suorittavan tason tehtäviin, joihin ainakin henkilökohtaisesti tuntemani tradenomit ovat työllistyneet. Periaatteessa en koe, että suorittamassani tradenomitutkinnossa oli paljoakaan vikaa, mutta tutkinnon maine on yleisesti huono, mikä johtuu lähinnä siitä, että tradenomitutkinnon voi nykyään suorittaa melkein kuka vain, koska koulutuspaikkoja on paljon ja joillain amk:lla ei ole niin tiukat arvostelukriteerit. Lähinnä Vaasan amk:n tradenomiopinnoista olisi voinut vähentää opintojen alun yleisiä opintojaksoja, jotka tuntuivat lukion jälkeen ”aika kertaamiselta” ja joiden opettajat eivät olleet kovinkaan pätevän oloisia ainakaan 200-luvun alussa. Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehdon opintoihin olin varsin tyytyväinen ja koin saavani hyvää opetusta pienryhmässä. Tutkintoon olisi voinutkin sisältyä oman suuntautumisvaihtoehdon opintoja enemmän. Tradenomitutkinto antoi hyvän käytännön osaamisen pohjan kirjanpidon ja johdonlaskenta-toimen alalta, joka omalta kohdaltani oli hyödyksi ainakin yliopisto-opinnoissani. En osaa antaa työelämälähtöisiä kehittämisehdotuksia tradenomitutkinnon sisältöön, koska olen lähinnä opiskellut tradenomiksi valmistumisen jälkeen. (2005)

LIITE 4: TILITOIMISTOKYSELYN KYSYMYKSET JA VASTAUKSET

1. Miten kauan olet työskennellyt taloushallinnon tehtävissä?

- 35 v.
- 20 v.
- pian 12 v.
- 35 v.
- 20 v.
- 11 v.
- noin 1,5 v.
- 22 v.
- 4 v.

2. Missä työtehtävissä olet toiminut ja toimit tällä hetkellä?

- Kaikki toimistotyöt palkanlaskennasta markkinointiin, nykyään reskontranhoitaja
- Aiemmin olen työskennellyt puhelinvaihteessa/ostoreskontrassa tällöin tein lisäksi avustavaa laskentaa kirjanpidolle, myyntireskontralle sekä palkkahallinnolle. Ennen aloittamista nykyisessä tehtävässäni olen työskennellyt yksityisellä sektorilla siten, että tehtäviini kuuluivat kirjanpito, palkkahallinto ja reskontrat (sekä myynti- että osto-). Nykyisessä tehtävässäni teen kirjanpitoa käsittäen juoksevan kuukausikirjanpidon, tilinpäätöksen ja veroilmoituksen. Asiakkaiden talouden tunnuslukujen arviointia tarvittaessa ja lisäksi uusien aloittavien yrittäjien koulutusta talouden ja hallinnon osa-alueella.
- Kirjanpitäjänä sekä reskontranhoitajana, nykyään pääkirjanpitäjänä / controllerina
- Laskutus, osto + ostohuolinta, vienti + vientihuolinta, kustannuslaskenta, kassa, puhelinvaihte. viimeiset 14 v. kirjanpitoa
- Kirjanpito, osto- ja myyntireskontran hoito, laskutus, palkanlaskenta, atk- pääkäyttö sekä muut toimistotehtävät. nykyään: kirjanpito, ostoreskontra, atk- pääkäyttö sekä muut toimistotehtävät
- Kirjanpito, myynti- ja ostoreskontra, palkanlaskenta
- Kuukausikirjanpito, tilinpäätökset, veroilmoitukset, osto- ja myyntireskontra, laskutus, kassavirtalaskelmat, tulosenusteet
- Reskontranhoitaja, kirjanpitäjä tällä hetkellä
- Olen toiminut asiakastöissä kirjanpitäjänä ja palkanlaskijana ja konsernissa ostoreskontranhoitajana. Tällä hetkellä olen kirjanpitäjä ja reskontranhoitaja asiakastöissä.

3. Mitkä ovat mielestäsi olleet merkittävimmät muutokset alalla viimeisen 10 vuoden aikana?

- Sähköinen laskujen tulo, sähköpostin käytön lisääntyminen kommunikoinnissa
- Arvonlisäverokantojen muutokset, tilintarkastuslakiin tulleet muutokset, uusi osakeyhtiölaki, tilitarkastajien vastuiden selkeä kiristyminen.
- Kirjanpidon ”sähköistyminen”
- Työskentelyn siirtyminen lähes 100%:sesti tietokoneelle, Internetin käyttö alan tietolähteenä, sähköpostin käyttö yhteydessä asiakkaisiin, kirjanpitäjän vastuun lisääntyminen, koulutustarjonta lisääntynyt
- Taloushallinnon sähköistyminen joka osa-alueella
- Sähköistyminen, vähemmän paperia, ohjelmat
- Euro, yritysmuotojen lakimuutokset mm. verotuksellisesti, käynnissä olevat Sepa- muutokset
- Tietojärjestelmät, verouudistukset, EU- palvelut/ostot
- Verotilin käyttöönotto ja arvonlisäveroprosenttien muutokset, tilintarkastusvelvollisuuden poistuminen pieniltä yhtiöiltä, yhtiöveron hyvitysjärjestelmän poistuminen ja osinkoveromuutos

4. Mitä vaaditaan taloushallinnon osaajalta? Ovatko vaatimukset muuttuneet oleellisesti?

- Moniosaamista, täytyy tuntea monen sidosryhmän – verottajan ja kirjanpidon lainsäädännöt. Koska tänä päivänä vaaditaan taloushallinnon osaajalta monipuolisuutta, ei vain yhden työn osaamista.
- Osaamisen pitämistä ajan tasalla, tarkkuutta ja paineensietokykyä. Ammatillisen tiedon/osaamisen pitäminen ajan tasalla lisääntynyt merkittävästi runsaiden muutosten vuoksi.
- Alan koulutusta ja työkokemusta; suoraan koulun penkiltä ei ole valmiuksia tehdä tilinpäätöksiä yms. Tämä taito tulee kokemuksen ja työn kautta! Alan koulutus luo ammattitaidolle hyvän pohjan ja perustan, jota sitten työkokemuksen kautta kehitetään ylöspäin. Vaaditaan myös eri ohjelmien tuntemusta ja kielitaitoa. Toki tarvitaan myös sosiaalisia taitoja ja palveluasennetta – jos kyseessä on esim. tilitoimisto. Vaatimukset ovat muuttuneet siltä osin, että koko ajan vaaditaan lisää tehokkuutta ja raportoinnin nopeutumista (tämä riippuu toki alasta ja yrityksen koosta) siten, että työn taso ja laatu pysyy edelleen hyvänä. Tämä luo välillä pieniä ”paineita”.
- Tarkkuutta, luotettavuutta, ajan tasalla pysymistä, asiakkaan etujen ajamista, lakien noudattamista/ muutokset eivät oleellisia
- Numerotarkkuutta, pitkäjänteisyyttä, kokonaisuuksien hallintaa, lakien ja asetusten tuntemusta ja tietojen ajan tasalla pitämistä, hyviä atk- taitoja. Perusvaatimukset pysyneet samoina; atk- taitojen merkitys kasvaa koko ajan
- Taloushallinnon moniosaamista, nykyään suositaan moniosaajaa eli vaatimukset ovat muuttuneet 10 vuoden aikana, atk- taitoinen oltava
- Tarkkuutta, työajanhallintaa tarpeen vaatiessa (kausittaisesti), uusien määräysten sisäistämistä ja käyttöönottoa. Mielestäni vaatimukset alalla olleet aina samankaltaiset, toki tehokkuutta tavoitellaan yhä enemmän.
- Kirjanpitotaito, kirjanpitolaki, verolait. Muuttuneet jonkin verran ajan myöten.
- Monipuolista osaamista ja muutosten sietämistä. Innostusta opetella jatkuvasti uusia asioita. Perehtymistä asiakkaan liiketoimintaan ja opastaa parhaansa mukaan talousasioissa.